जपजी साहेब

अध्यात्माकडे प्रवास

मराठी अनुवाद

निर्देशांक

1. जपजी साहेब -- 1
2. अरदास-प्रार्थना -- 35
3. आत्म्याचा मार्ग -- 39
4. प्रवासासाठी तत्वज्ञान -- 41
5. महिलांची भूमिका -- 43
6. पगडीचे महत्त्व -- 46
7. आपल्या प्रवासात नम्रता मुख्य सार -- 48

🙏🙏🙏We are distributing Free Gutkas, Divine message of the Guru globally in all the major languages, To Continue this Monumental task, please donate at https://sggsonline.com/donation

This Sewa has been done by Sewadars & SikhBookClub.

This text is only a translation and only gives the essence of the Guru's Divine word. For a more complete understanding, please read the Gurumukhi Sri Guru Granth Sahib Ji. If any errors are noticed, please notify us immediately via email at walnut@gmail.com.

Publisher

© Sikhbookclub.com

Chino, Ca 91710

ੴ ਸਤਿ ਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰੁ ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
ईश्वर हा एकच आहे आणि चराचरात त्याचे अस्तित्त्व शाश्वत आहे. जो सृष्टीचा निर्माता आहे, सर्वव्यापक आहे, भयरहित आहे (निर्भय), ज्याच्यात वैर नाही (निर्वैर), ज्याचे स्वरूप काळाच्या पलीकडचे आहे, (अर्थ- ज्याचे शरीर विनाशापासून मुक्त आहे), जो अयोनी आहे, जो स्वयंभू आहे आणि जो गुरूकृपेमुळे प्राप्त होतो.

॥ ਜਪੁ ॥
जप करा. (याला गुरूच्या वाणीत महत्त्वाचे देखील मानली जाते.)

ਆਦਿ ਸਚੁ ਜੁਗਾਦਿ ਸਚੁ ॥
निरंकार (ईश्वर) तोच सत्य आहे, एकमेव आहे. जो सृष्टीच्या प्रारंभाच्या आधीपासून सत्य आहे आणि युगाच्या प्रारंभापासून सत्य आहे.

ਹੈ ਭੀ ਸਚੁ ਨਾਨਕ ਹੋਸੀ ਭੀ ਸਚੁ ॥੧॥
वर्तमानकाळात आणि येणाऱ्या अनेक युग येऊन निघून गेल्यानंतर सुद्धा ईश्वराचे अस्तित्व राहील. श्री गुरु नानक देव जी यांचे कथन आहे की भविष्यकाळात देखील परमेश्वराचे अस्तित्त्व राहणार आहे. ||१||

ਸੋਚੈ ਸੋਚਿ ਨ ਹੋਵਈ ਜੇ ਸੋਚੀ ਲਖ ਵਾਰ ॥
कोणी लाखो वेळा आंघोळ करून शरीर शुद्ध केले तरी त्यामुळे त्याचे मन शुद्ध होत नाही. मनाच्या शुद्धीविना परमेश्वराचा (वाहिगुरु) विचारही करता येत नाही.

ਚੁਪੈ ਚੁਪ ਨ ਹੋਵਈ ਜੇ ਲਾਇ ਰਹਾ ਲਿਵ ਤਾਰ ॥
फक्त एकाग्र होऊन शांत समाधी अवस्थेत बसल्याने मन शांत होत नाही, जोपर्यंत तुमच्या मनातून वाईट विचार निघून जात नाही.

ਭੁਖਿਆ ਭੁਖ ਨ ਉਤਰੀ ਜੇ ਬੰਨਾ ਪੁਰੀਆ ਭਾਰ ॥
शरीराने उपाशी राहून मनाची भूक कधीच शांत होत नाही. मनाची शांती प्राप्त करण्यासाठी वैकुंठ आणि इंद्रपुरी यातील वैभव सुद्धा कमी आहे.

ਸਹਸ ਸਿਆਣਪਾ ਲਖ ਹੋਹਿ ਤ ਇਕ ਨ ਚਲੈ ਨਾਲਿ ॥
एखाद्याच्या मनात लाखो-हजारो चतुर विचार असले तरी ते अहंकाराने युक्त असल्याने ते त्याला परमेश्वराशी एकरूप होण्यास त्याला मदत करत नाही.

ਕਿਵ ਸਚਿਆਰਾ ਹੋਈਐ ਕਿਵ ਕੂੜੈ ਤੁਟੈ ਪਾਲਿ ॥
मग प्रश्न हा निर्माण होतो की परमेश्वरासमोर सत्याचा प्रकाश कसा निर्माण होणार? त्याच्या आणि परमेश्वराच्या मध्ये जी असत्याची भिंत आहे ती कशी नष्ट होणार?

ਹੁਕਮਿ ਰਜਾਈ ਚਲਣਾ ਨਾਨਕ ਲਿਖਿਆ ਨਾਲਿ ॥੧॥
सत्याचे स्वरूप स्पष्ट करतांना गुरू नानक सांगतात की हे सृष्टीची रचना होण्याआधीपासूनच लिहिले आहे की प्रापंचिक व्यक्ती परमेश्वराच्या आदेशानुसार वागला तर हे सर्व सहजतेने प्राप्त करू शकतो.

ਹੁਕਮੀ ਹੋਵਨਿ ਆਕਾਰ ਹੁਕਮੁ ਨ ਕਹਿਆ ਜਾਈ ॥
(सृष्टीतील) प्रत्येक वस्तू परमेश्वराच्या आज्ञेनेच निर्माण झाली आहे, परंतु त्यांच्या वचनांना आपण शब्दाद्वारे व्यक्त करू शकत नाही.

ਹੁਕਮੀ ਹੋਵਨਿ ਜੀਅ ਹੁਕਮਿ ਮਿਲੈ ਵਡਿਆਈ ॥
परमेश्वराच्या आज्ञेनेच (या पृथ्वीवर) वेगवेगळ्या योनीमध्ये जीव जन्म घेतात, त्याच्या आज्ञेनेच त्यांना मान-सम्मान (उच्च किंवा निच स्थान) प्राप्त होतो.

ਹੁਕਮੀ ਉਤਮੁ ਨੀਚੁ ਹੁਕਮਿ ਲਿਖਿ ਦੁਖ ਸੁਖ ਪਾਈਅਹਿ ॥
परमेश्वराच्या आज्ञेनेच जीव श्रेष्ठ किंवा निम्न जीवन प्राप्त करतो. त्याच्या लिखित आदेशानेच जीव सुख-दुःखाचा अनुभव घेतो.

ਇਕਨਾ ਹੁਕਮੀ ਬਖਸੀਸ ਇਕਿ ਹੁਕਮੀ ਸਦਾ ਭਵਾਈਅਹਿ ॥
परमेश्वराच्या आदेशानुसारच सृष्टीतील अनेक जीवांना आशीर्वाद मिळतात आणि काही जीव त्याच्या आदेशानेच सृष्टीतील ये-जा च्या चक्रात अडकतात.

ਹੁਕਮੈ ਅੰਦਰਿ ਸਭੁ ਕੋ ਬਾਹਰਿ ਹੁਕਮ ਨ ਕੋਇ ॥
प्रत्येकजण त्याच्या आज्ञेच्या अधीन आहे; कोणीही त्याच्या आज्ञा त्याच्या आज्ञेबाहेर सृष्टीतील कोणतेही कार्य नाही.

ਨਾਨਕ ਹੁਕਮੈ ਜੇ ਬੁਝੈ ਤ ਹਉਮੈ ਕਹੈ ਨ ਕੋਇ ॥੨॥
'हे नानक, जर लोकांना त्याची आज्ञा समजली तर कोणीही अहंकाराने वागणार नाही. हाच अहंकार ऐहिक वैभवात रमलेल्या जीवाला निरंकाराच्या जवळ येऊ देत नाही.

ਗਾਵੈ ਕੋ ਤਾਣੁ ਹੋਵੈ ਕਿਸੈ ਤਾਣੁ ॥
(परमेश्वराच्या कृपेनेच) ज्याच्याकडे आध्यात्मिक शक्ती आहे तोच त्याच्या (सर्वशक्तिमान) शक्तीचे गुणगान गाऊ शकतो.

ਗਾਵੈ ਕੋ ਦਾਤਿ ਜਾਣੈ ਨੀਸਾਣੁ ॥
काहीजण त्यांनी दिलेल्या भेटवस्तूंना त्यांचा आशीर्वाद मानून त्यांच्या कीर्तीचे गुणगान गातात.

ਗਾਵੈ ਕੋ ਗੁਣ ਵਡਿਆਈਆ ਚਾਰ ॥
काही लोक त्याचे अवर्णनीय गुण आणि महिमेचे गुणगान गातात.

ਗਾਵੈ ਕੋ ਵਿਦਿਆ ਵਿਖਮੁ ਵੀਚਾਰੁ ॥
काहीजण त्याच्या विद्येच्या माध्यमातून विषम विचारांचे (ज्ञानाचे) गुणगान गातो.

ਗਾਵੈ ਕੋ ਸਾਜਿ ਕਰੇ ਤਨੁ ਖੇਹ ॥
काहीजण त्याला परमेश्वराचे रूप, निर्माता आणि संहारक मानून त्याची स्तुती करतात.

ਗਾਵੈ ਕੋ ਜੀਅ ਲੈ ਫਿਰਿ ਦੇਹ ॥
काहीजण परमेश्वराचे वर्णन असे करतात की परम शक्ती जीवन देते आणि नंतर ते परत घेते.

ਗਾਵੈ ਕੋ ਜਾਪੈ ਦਿਸੈ ਦੂਰਿ ॥
काही जीव त्या निरंकाराला, परमेश्वराला स्वतःपासून दूर समजून त्याचे गुणगान गातात.

ਗਾਵੈ ਕੋ ਵੇਖੈ ਹਾਦਰਾ ਹਦੂਰਿ ॥
काही लोक त्याला आपल्या समोर अत्यंत जवळ, दहाही दिशांत अस्तित्त्व मान्य करून त्याची स्तुती गातात.

ਕਥਨਾ ਕਥੀ ਨ ਆਵੈ ਤੋਟਿ ॥
अनेक लोकांनी परमेश्वराच्या कीर्तीचे वर्णन केले आहे, परंतु त्याच्या कीर्तीचा अंत नाही.

ਕਥਿ ਕਥਿ ਕਥੀ ਕੋਟੀ ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ॥
लाखो लोकांनी त्यांच्या गुणांचे वर्णन केले आहेत, तरीही त्याचे खरे स्वरूप सापडले नाही.

ਦੇਦਾ ਦੇ ਲੈਦੇ ਥਕਿ ਪਾਹਿ ॥
अकाल पुरख दाता बनून तो सर्व लोकांना भौतिक पदार्थ (अथकपणे) देत राहतो, (पण) लोक घेताना थकतो.

ਜੁਗਾ ਜੁਗੰਤਰਿ ਖਾਹੀ ਖਾਹਿ ॥
सर्व प्राणी युगानुयुगे या पदार्थांचा उपभोग घेत आहेत.

ਹੁਕਮੀ ਹੁਕਮੁ ਚਲਾਏ ਰਾਹੁ ॥
आदेश देणाऱ्या निरंकाराच्या इच्छेनेच (संपूर्ण सृष्टी) विशिष्ट मार्गावर विश्व चालतआहे.

ਨਾਨਕ ਵਿਗਸੈ ਵੇਪਰਵਾਹੁ ॥੩॥
श्री गुरु नानक देवजी सृष्टीतील सजीवांना सचेत करतांना म्हणतात की निरंकार (वाहेगुरु) कोणतीही चिंता न करता (या जगातील सजीवांवर) नेहमी आनंदी असतात. ॥३॥

ਸਾਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਸਾਚੁ ਨਾਇ ਭਾਖਿਆ ਭਾਉ ਅਪਾਰੁ ॥
तो अकाल पुरख (निरंकार) त्याच्या खऱ्या नावानेही सत्य आहे, त्याच्यावर प्रेम करणारेच (खऱ्या आणि खऱ्या नावाने) त्याला अनंत म्हणतात.

ਆਖਹਿ ਮੰਗਹਿ ਦੇਹਿ ਦੇਹਿ ਦਾਤਿ ਕਰੇ ਦਾਤਾਰੁ ॥
(सर्व देव, दानव, मानव आणि प्राणी इ.) जीव म्हणत राहतात, मागत राहतात, (भौतिक वस्तू) दे -दे करत राहतात, तो दाता (परमेश्वर) सर्वांना देत राहतो.

ਫੇਰਿ ਕਿ ਅਗੈ ਰਖੀਐ ਜਿਤੁ ਦਿਸੈ ਦਰਬਾਰੁ ॥
आता प्रश्न पडतो की (जसे इतर राजे आणि महाराजे त्यांच्याकडे काही भेटवस्तू घेऊन जातात तसेच) त्या परिपूर्ण परमेश्वराकडे कोणती भेट न्यावी जेणेकरून त्याचे द्वार सहज दिसेल?

ਮੁਹੌ ਕਿ ਬੋਲਣੁ ਬੋਲੀਐ ਜਿਤੁ ਸੁਣਿ ਧਰੇ ਪਿਆਰੁ ॥
आपण जीभेने त्याची स्तुती कशी करावी जेणेकरून ती स्तुती ऐकल्यावर ती अनंत शक्ती (ईश्वर) आपल्याला प्रेम-प्रसाद देईल?

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲਾ ਸਚੁ ਨਾਉ ਵਡਿਆਈ ਵੀਚਾਰੁ ॥
गुरु महाराज ह्यांचे उत्तर स्पष्ट करतात की सकाळी (अमृतवेळी) (ज्या वेळी माणसाचे मन सामान्यतः सांसारिक गुंतापासून मुक्त असते) अकालपुरुषाचे नामस्मरण करा आणि त्याच्या महिमेचे गुणगान करा. तरच आपण त्याचे प्रेम प्राप्त करू शकतो.

ਕਰਮੀ ਆਵੈ ਕਪੜਾ ਨਦਰੀ ਮੋਖੁ ਦੁਆਰੁ ॥
(त्याचा आशीर्वाद मिळाल्यास) गुरु महाराज स्पष्ट करतात की, केवळ कर्माने जीवाला हे शरीर रूपी वस्त्र म्हणजेच मनुष्यजन्म मिळते, त्यामुळे मोक्ष मिळत नाही, मोक्ष मिळवण्यासाठी माणसाला त्याची कृपादृष्टी लाभणे आवश्यकता असते.

ਨਾਨਕ ਏਵੈ ਜਾਣੀਐ ਸਭੁ ਆਪੇ ਸਚਿਆਰੁ ॥੪॥
हे नानक! याप्रकारे बोधग्रहण करा की ते सत्य स्वरूप, निराकार हेच सर्वस्व आहे, यामुळे मनुष्याच्या सर्व शंका दूर होतील.॥ ४॥

ਥਾਪਿਆ ਨ ਜਾਇ ਕੀਤਾ ਨ ਹੋਇ ॥
त्या परमेश्वराला मूर्त स्वरुपात कोणीही स्थापित करू शकत नाही किंवा त्याला निर्माण करता येत नाही.

ਆਪੇ ਆਪਿ ਨਿਰੰਜਨੁ ਸੋਇ ॥
तो मायेच्या पलीकडे जाऊन स्वतः प्रकाशमान असतो.

ਜਿਨਿ ਸੇਵਿਆ ਤਿਨਿ ਪਾਇਆ ਮਾਨੁ ॥
ज्याने त्याला प्रेमळ भक्तीने स्मरण केले, त्याला सन्मान मिळाला.

ਨਾਨਕ ਗਾਵੀਐ ਗੁਣੀ ਨਿਧਾਨੁ ॥
श्री गुरु नानक देवजी म्हणतात की त्या गुणांचे भांडार असलेल्या निरंकाराची पूजा केली पाहिजे.

ਗਾਵੀਐ ਸੁਣੀਐ ਮਨਿ ਰਖੀਐ ਭਾਉ ॥
त्याचे गुणगान गाताना आणि स्तुती ऐकताना, आपल्या अंत:करणात त्याच्याविषयी श्रद्धा ठेवा.

ਦੁਖੁ ਪਰਹਰਿ ਸੁਖੁ ਘਰਿ ਲੈ ਜਾਇ ॥
असे केल्याने दु:खांचा नाश होतो आणि घरात सुख-शांती राहाते.

ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਦੰ ਗੁਰਮੁਖਿ ਵੇਦੰ ਗੁਰਮੁਖਿ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ ॥
गुरूंच्या मुखातून जे शब्द निघतात ते वेदांचे ज्ञान असते, तेच ज्ञान उपदेशाच्या स्वरूपात सर्वत्र असते.

ਗੁਰੁ ਈਸਰੁ ਗੁਰੁ ਗੋਰਖੁ ਬਰਮਾ ਗੁਰੁ ਪਾਰਬਤੀ ਮਾਈ ॥
आमच्यासाठी गुरू स्वतः भगवान शिव, विष्णू, ब्रह्मा आणि पार्वती आहेत कारण गुरु ही परम शक्ती आहे.

ਜੇ ਹਉ ਜਾਣਾ ਆਖਾ ਨਾਹੀ ਕਹਣਾ ਕਥਨੁ ਨ ਜਾਈ ॥
श्री गुरु नानक यांनी सांगितले आहे की परमात्म्याचे परम स्वरूप शब्दांद्वारे व्यक्त केले जाऊ शकत नाही कारण त्यांचा महिमा अमर्याद आहे आणि आपल्या सूक्ष्म बुद्धीने त्याचे वर्णन केले जाऊ शकत नाही.

ਗੁਰਾ ਇਕ ਦੇਹਿ ਬੁਝਾਈ ॥
हे माझ्या गुरु! फक्त मला हे समजावून सांगा की

ਸਭਨਾ ਜੀਆ ਕਾ ਇਕੁ ਦਾਤਾ ਸੋ ਮੈ ਵਿਸਰਿ ਨ ਜਾਈ ॥੫॥
जो सर्व प्राणिमात्रांचा एकमेव दाता आहे त्याला मी कधीही विसरू नये. ॥५॥

ਤੀਰਥਿ ਨਾਵਾ ਜੇ ਤਿਸੁ ਭਾਵਾ ਵਿਣੁ ਭਾਣੇ ਕਿ ਨਾਇ ਕਰੀ ॥
तीर्थस्नान सुद्धा त्याला मान्य असेल तरच करता येते, त्या अकालपुरुषाच्या इच्छेशिवाय मी तीर्थस्नान करून काय करणार, कारण मग हे सर्व निरर्थक ठरेल.

ਜੇਤੀ ਸਿਰਠਿ ਉਪਾਈ ਵੇਖਾ ਵਿਣੁ ਕਰਮਾ ਕਿ ਮਿਲੈ ਲਈ ॥
जेव्हा मी त्याच्याद्वारे निर्माण केलेल्या संपूर्ण सृष्टीकडे पाहतो तेव्हा (मला हे जाणवते) त्याच्या आशीर्वादाशिवाय काहीही मिळू शकत नाही.

ਮਤਿ ਵਿਚਿ ਰਤਨ ਜਵਾਹਰ ਮਾਣਿਕ ਜੇ ਇਕ ਗੁਰ ਕੀ ਸਿਖ ਸੁਣੀ ॥
गुरूंकडून मिळालेले ज्ञान जर आपण आपल्या जीवनात अंगीकारले तर आपली बुद्धी हिरे-जवाहरांनी भरून जाते आणि आपले जीवनही हिरे-माणिकांसारख्या सुंदर वस्तूंनी सुशोभित होते.

ਗੁਰਾ ਇਕ ਦੇਹਿ ਬੁਝਾਈ ॥
हे माझ्या गुरु! फक्त मला हे समजावून सांगा की

ਸਭਨਾ ਜੀਆ ਕਾ ਇਕੁ ਦਾਤਾ ਸੋ ਮੈ ਵਿਸਰਿ ਨ ਜਾਈ ॥੬॥
जो सर्व प्राणिमात्रांचा एकमेव दाता आहे त्याला मी कधीही विसरू नये. ॥६॥

ਜੇ ਜੁਗ ਚਾਰੇ ਆਰਜਾ ਹੋਰ ਦਸੂਣੀ ਹੋਇ ॥
जर एखादी व्यक्ती किंवा योगी, योगाभ्यास करून, चार युगांपेक्षा दहापट अधिक म्हणजे चाळीस युगांहून अधिक आयुर्मान प्राप्त करतो.

ਨਵਾ ਖੰਡਾ ਵਿਚਿ ਜਾਣੀਐ ਨਾਲਿ ਚਲੈ ਸਭੁ ਕੋਇ ॥
तो नवखंडांमध्ये प्रसिद्ध होवो (इलाव्रत, किमपुरुष, भद्र, भरत, केतुमल, हरि, हिरण्य, राम्यक आणि कुरु पौराणिक शास्त्रात उल्लेखित), सर्वांनी त्याच्या सन्मानार्थ एकत्र चालले पाहिजे.

ਚੰਗਾ ਨਾਉ ਰਖਾਇ ਕੈ ਜਸੁ ਕੀਰਤਿ ਜਗਿ ਲੇਇ ॥
जगात एक प्रसिद्ध माणूस बनून ते आपल्या गौरवाचे गुणगान करून घेत राहील.

ਜੇ ਤਿਸੁ ਨਦਰਿ ਨ ਆਵਈ ਤ ਵਾਤ ਨ ਪੁਛੈ ਕੇ ॥
तरीही कोणीही देवाच्या कृपेशिवाय त्या व्यक्तीची काळजी घेणार नाही.

ਕੀਟਾ ਅੰਦਰਿ ਕੀਟੁ ਕਰਿ ਦੋਸੀ ਦੋਸੁ ਧਰੇ ॥
एवढी संपत्ती आणि मान-सन्मान असूनही, अशा माणसाला देवासमोर किड्यांमध्ये एक लहान कीटक समजले जाते, म्हणजे अत्यंत नीच, दोष असलेले लोकही त्याला अपराधी समजतात.

ਨਾਨਕ ਨਿਰਗੁਣਿ ਗੁਣੁ ਕਰੇ ਗੁਣਵੰਤਿਆ ਗੁਣੁ ਦੇ ॥
गुरू नानकजी म्हणतात की असीम शक्ती अयोग्य मानवांना सद्‌गुण प्रदान करते आणि सद्‌गुणी मानवांना आणखी सद्‌गुणी बनवते.

ਤੇਹਾ ਕੋਇ ਨ ਸੁਝਈ ਜਿ ਤਿਸੁ ਗੁਣੁ ਕੋਇ ਕਰੇ ॥੭॥
परंतु त्या गुणांनी परिपूर्ण असलेल्या परमेश्वराला कोणताही गुण देणारा दुसरा कोणीही दिसत नाही. ॥७॥

ਸੁਣਿਐ ਸਿਧ ਪੀਰ ਸੁਰਿ ਨਾਥ ॥
सिद्ध, पीर, योगी आणि नाथ इत्यादींनी परमेश्वराचे नाम श्रवण करून, म्हणजेच त्याच्या महिमाप्रती अंत:करण अर्पण करून परम दर्जा प्राप्त केला आहे.

ਸੁਣਿਐ ਧਰਤਿ ਧਵਲ ਆਕਾਸ ॥
नुसते नाव ऐकल्याने पृथ्वी, तिला धारण करणारा वृषभ (पौराणिक धर्मग्रंथानुसार, पृथ्वीला शिंगांवर धारण करणारा बैल) आणि आकाशाच्या स्थिरतेचे सामर्थ्य प्राप्त होते.

ਸੁਣਿਐ ਦੀਪ ਲੋਅ ਪਾਤਾਲ ॥
नाम ऐकल्याने शाल्मली, क्रौंच, जंबू, पलक इत्यादी सात द्वीपे, भू:, भव:, स्व: इत्यादी चौदा विश्वे

आणि अतल, वितल, सुतल इत्यादी सात पाताळांची विशालता प्राप्त होते.

ਸੁਣਿਐ ਪੋਹਿ ਨ ਸਕੈ ਕਾਲੁ ॥
देवाची स्तुती ऐकून एखाद्याला मृत्यूची भीती वाटत नाही.

ਨਾਨਕ ਭਗਤਾ ਸਦਾ ਵਿਗਾਸੁ ॥
हे नानक! परमेश्वराच्या भक्तामध्ये नेहमी आनंदाचा प्रकाश असतो.

ਸੁਣਿਐ ਦੂਖ ਪਾਪ ਕਾ ਨਾਸੁ ॥੮॥
परमेश्वराचे नामस्मरण केल्याने सर्व दु:ख व दुष्कर्म नष्ट होतात. ॥८॥

ਸੁਣਿਐ ਈਸਰੁ ਬਰਮਾ ਇੰਦੁ ॥
नाम ऐकून एखाद्याला शिव, ब्रह्मा आणि इंद्र सारखे दैवी गुण प्राप्त होतात.

ਸੁਣਿਐ ਮੁਖਿ ਸਾਲਾਹਣ ਮੰਦੁ ॥
दुष्ट व्यक्ती म्हणजे वाईट कृत्ये करणारे व्यक्ती देखील नाम ऐकून स्तुतीला पात्र होतात.

ਸੁਣਿਐ ਜੋਗ ਜੁਗਤਿ ਤਨਿ ਭੇਦ ॥
परमेश्वराच्या नामाशी जुळून योगदि तसेच शरीरातील विशुद्ध, मणिपुरक, मूलाधार इत्यादी सहा चक्रांची रहस्ये समजतात.

ਸੁਣਿਐ ਸਾਸਤ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਵੇਦ ॥
देवाचे नाव ऐकून एखाद्याला पवित्र शास्त्रात वर्णन केलेले आध्यात्मिक ज्ञान प्राप्त होते.

ਨਾਨਕ ਭਗਤਾ ਸਦਾ ਵਿਗਾਸੁ ॥
हे नानक! परमेश्वराच्या भक्तामध्ये नेहमी आनंदाचा प्रकाश असतो.

ਸੁਣਿਐ ਦੂਖ ਪਾਪ ਕਾ ਨਾਸੁ ॥੯॥
परमेश्वराची स्तुती ऐकून, सर्व दु:ख आणि पापे नाहीसे होतात. ॥९॥

ਸੁਣਿਐ ਸਤੁ ਸੰਤੋਖੁ ਗਿਆਨੁ ॥
परमेश्वराचे नाम ऐकून मनुष्याला सत्यता, समाधान आणि आध्यात्मिक ज्ञान प्राप्त होते.

ਸੁਣਿਐ ਅਠਸਠਿ ਕਾ ਇਸਨਾਨੁ ॥
परमेश्वराची स्तुती ऐकून, मनुष्य धार्मिक वृत्तीचा होतो, जणू त्याने सर्व पवित्र ठिकाणी स्नान केले आहे.

ਸੁਣਿਐ ਪੜਿ ਪੜਿ ਪਾਵਹਿ ਮਾਨੁ ॥
परमेश्वराची स्तुती ऐकून, पवित्र ग्रंथ (शास्त्रवचने) वाचून भक्त जसा प्राप्त करतो तसाच खरा सन्मान मिळवतात. निरंकाराचे नाव ऐकून वारंवार रसनावर आणणाऱ्याला मनुष्याला त्याच्या

दरबारात सन्मान मिळतो.

ਸੁਣਿਐ ਲਾਗੈ ਸਹਜਿ ਧਿਆਨੁ ॥
नाम ऐकल्याने मनुष्य सहज परमेश्वरामध्ये लीन होतो, कारण यामुळे आध्यात्मिक शुद्धीद्वारे ज्ञान प्राप्त होते.

ਨਾਨਕ ਭਗਤਾ ਸਦਾ ਵਿਗਾਸੁ ॥
हे नानक! परमेश्वराच्या भक्तांना आध्यात्मिक आनंदाचा प्रकाश नेहमीच असतो.

ਸੁਣਿਐ ਦੂਖ ਪਾਪ ਕਾ ਨਾਸੁ ॥੧੦॥
परमेश्वराचे नामस्मरण केल्याने सर्व दु:ख व दुष्कर्म नष्ट होतात. ॥१०॥

ਸੁਣਿਐ ਸਰਾ ਗੁਣਾ ਕੇ ਗਾਹ ॥
नाम श्रवण करून गुणांचा सागर श्री हरी यांच्यात लीन होता येते.

ਸੁਣਿਐ ਸੇਖ ਪੀਰ ਪਾਤਿਸਾਹ ॥
नाम-श्रवणाच्या प्रभावामुळेच शेख, पीर, राजा यांना त्यांच्या पदावर विराजमान आहेत.

ਸੁਣਿਐ ਅੰਧੇ ਪਾਵਹਿ ਰਾਹੁ ॥
अज्ञानी लोक परमेश्वराचे नाम श्रवण करूनच भक्तीचा मार्ग प्राप्त करू शकतात.

ਸੁਣਿਐ ਹਾਥ ਹੋਵੈ ਅਸਗਾਹੁ ॥
या भवसागराची अथांग खोली जाणून घेणे देखील नाम श्रवण करण्याच्या शक्तीने शक्य आहे.

ਨਾਨਕ ਭਗਤਾ ਸਦਾ ਵਿਗਾਸੁ ॥
हे नानक! सद्पुरुषांमध्ये नेहमी आनंदाचा प्रकाश असतो.

ਸੁਣਿਐ ਦੂਖ ਪਾਪ ਕਾ ਨਾਸੁ ॥੧੧॥
परमेश्वराचे नामस्मरण केल्याने सर्व दु:ख व दुष्कर्म नष्ट होतात. ॥११॥

ਮੰਨੇ ਕੀ ਗਤਿ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ ॥
त्या अकालपुरुषाचे नामस्मरण करून जो मनुष्य त्याच्यावर विश्वास ठेवतो, म्हणजेच त्याला हृदयात ठेवतो, त्याची अवस्था वर्णन करता येत नाही.

ਜੇ ਕੋ ਕਹੈ ਪਿਛੈ ਪਛੁਤਾਇ ॥
जो कोणी त्याच्या स्थितीचे वर्णन करतो त्याला शेवटी पश्चात्ताप करावा लागतो कारण असे करणे सोपे नाही, अशी कोणतीही रचना नाही जी नामातून प्राप्त होणारा आनंद प्रकट करू शकेल.

ਕਾਗਦਿ ਕਲਮ ਨ ਲਿਖਣਹਾਰੁ ॥
अशी स्थिती जरी लिहायची असली तरी ते लिहायला ना कागद आहे, ना पेन आहे , ना कुणी

जिज्ञासू.

ਮੰਨੇ ਕਾ ਬਹਿ ਕਰਨਿ ਵੀਚਾਰੁ ॥
जो वाहेगुरुमध्ये लीन आहे त्याचा विचार करू शकतो.

ਐਸਾ ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਹੋਇ ॥
परमेश्वराचे नाम सर्वश्रेष्ठ आणि मायेच्या पलीकडे आहे.

ਜੇ ਕੋ ਮੰਨਿ ਜਾਣੈ ਮਨਿ ਕੋਇ ॥੧੨॥
जर एखाद्याने ते आपल्या हृदयावर कोरले आणि त्याचे चिंतन केले.

ਮੰਨੈ ਸੁਰਤਿ ਹੋਵੈ ਮਨਿ ਬੁਧਿ ॥
परमेश्वराचे नाम श्रवण करून त्याचा विचार केल्याने मन आणि बुद्धीमध्ये अपार प्रेम निर्माण होते.

ਮੰਨੈ ਸਗਲ ਭਵਣ ਕੀ ਸੁਧਿ ॥
चिंतन केल्याने संपूर्ण सृष्टीचे ज्ञान मिळवता येते.

ਮੰਨੈ ਮੁਹਿ ਚੋਟਾ ਨਾ ਖਾਇ ॥
जो मनुष्य या लोकात परमेश्वराचे नामस्मरण करतो त्याला परलोकात सांसारिक संकटे किंवा यमदूतांच्या यातना सहन कराव्या लागत नाहीत.

ਮੰਨੈ ਜਮ ਕੈ ਸਾਥਿ ਨ ਜਾਇ ॥
जो मनुष्य परमेश्वराचे नामस्मरण करतो तो शेवटी यमाच्या दूतांसोबत नरकात जात नाही, तर देवाचे दूतच त्याला स्वर्गात घेऊन जातात. जे परमेश्वराचे नामस्मरण करतात त्यांच्यावर भगवंताची कृपा अशी असते की त्यांना यमदूतांसारखे दुष्ट सुद्धा स्पर्श करू शकत नाहीत.

ਐਸਾ ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਹੋਇ ॥
परमेश्वराचे नाम सर्वश्रेष्ठ आणि मायेच्या पलीकडे आहे.

ਜੇ ਕੋ ਮੰਨਿ ਜਾਣੈ ਮਨਿ ਕੋਇ ॥੧੩॥
जर एखाद्याने ते आपल्या हृदयावर कोरले आणि त्याचे चिंतन केले.

ਮੰਨੈ ਮਾਰਗਿ ਠਾਕ ਨ ਪਾਇ ॥
देवावर खरा विश्वास ठेवणारा त्याच्या आध्यात्मिक प्रवासात कधीही अडथळ्यांना तोंड देत नाही.

ਮੰਨੈ ਪਤਿ ਸਿਉ ਪਰਗਟੁ ਜਾਇ ॥
चिंतनशील मनुष्य जगात गौरवास पात्र असतो.

ਮੰਨੈ ਮਗੁ ਨ ਚਲੈ ਪੰਥੁ ॥
अशी व्यक्ती दुविधा किंवा सांप्रदायिकतेचा मार्ग सोडून धर्माचा मार्ग अवलंबतो.

ਮੰਨੈ ਧਰਮ ਸੇਤੀ ਸਨਬੰਧੁ ॥
चिंतनाचा धार्मिक कार्यांशी घट्ट संबंध आहे.

ਐਸਾ ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਹੋਇ ॥
परमेश्वराचे नाम सर्वश्रेष्ठ आणि मायेच्या पलीकडे आहे.

ਜੇ ਕੋ ਮੰਨਿ ਜਾਣੈ ਮਨਿ ਕੋਇ ॥੧੪॥
जर एखाद्याने ते आपल्या हृदयावर कोरले आणि त्याचे चिंतन केले.

ਮੰਨੈ ਪਾਵਹਿ ਮੋਖੁ ਦੁਆਰੁ ॥
या संसाररुपी महासागरात मोक्षाचे एकमेव साधन म्हणजे परमेश्वराच्या नामाच्या पलीकडे नेणारी नौका, म्हणजेच मोक्ष मिळवून देणारे साधन होय.

ਮੰਨੈ ਪਰਵਾਰੈ ਸਾਧਾਰੁ ॥
जे चिंतन करतात ते आपल्या कुटुंबातील सर्व सदस्यांना त्या नावाने आश्रय देतात.

ਮੰਨੈ ਤਰੈ ਤਾਰੇ ਗੁਰੁ ਸਿਖ ॥
परमेश्वराचे चिंतन करणारा केवळ स्वत:च वाचवत नाही तर गुरूच्या इतर शिष्यांनाही वाचवतो.

ਮੰਨੈ ਨਾਨਕ ਭਵਹਿ ਨ ਭਿਖ ॥
हे नानक! चिंतन करणारा माणूस कधीच भिकारी बनत नाही.

ਐਸਾ ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਹੋਇ ॥
परमेश्वराचे नाम सर्वश्रेष्ठ आणि मायेच्या पलीकडे आहे.

ਜੇ ਕੋ ਮੰਨਿ ਜਾਣੈ ਮਨਿ ਕੋਇ ॥੧੫॥
जर एखाद्याने ते आपल्या हृदयावर कोरले आणि त्याचे चिंतन केले.

ਪੰਚ ਪਰਵਾਣ ਪੰਚ ਪਰਧਾਨੁ ॥
जे लोक खरोखरच परमेश्वराच्या आज्ञेचे पालन करतात ते पंच बनतात (देवाने मान्यता दिली) आणि ते इतरांचे नेतृत्व करतात. अशा गुरुमुखांना प्रिय अकालपुरुषाच्या सभेत सम्मान मिळतो.

ਪੰਚੇ ਪਾਵਹਿ ਦਰਗਹਿ ਮਾਨੁ ॥
या मान्यताप्राप्त लोकांना परमेश्वराच्या उपस्थितीत सन्मानित केले जाते.

ਪੰਚੇ ਸੋਹਹਿ ਦਰਿ ਰਾਜਾਨੁ ॥
ज्या परमेश्वराच्या भक्तांनी त्याच्या नामाचे अमृत प्यायले आहे, अशा सद्पुरुष्यांना त्याच्या

दरबारात परमेश्वराच्या घरी कृपा प्राप्त होते. भगवंताच्या दरबारात केवळ आपल्या नावाच्या रूपातील संपत्तीच आपल्यासोबत जाते.

ਪੰਚਾ ਕਾ ਗੁਰੁ ਏਕੁ ਧਿਆਨੁ ॥
सद्गुणी व्यक्तीचे लक्ष त्या एका सतगुरुमध्ये (निरंकार) स्थिर राहते.

ਜੇ ਕੋ ਕਹੈ ਕਰੈ ਵੀਚਾਰੁ ॥
जर कोणाला निर्मात्याबद्दल सांगायचे असेल किंवा त्याच्या निर्मितीचा हिशोब करायचा असेल तर

ਕਰਤੇ ਕੈ ਕਰਣੈ ਨਾਹੀ ਸੁਮਾਰੁ ॥
तो निर्माणकर्त्याची निर्मिती समजू शकत नाही.

ਧੌਲੁ ਧਰਮੁ ਦਇਆ ਕਾ ਪੂਤੁ ॥
निरंकाराने निर्माण केलेली सृष्टी वृषभ (धौला बैल) धर्माच्या रूपाने टिकवून आहे, जो दयेचा पुत्र आहे. (कारण मनात करुणेची भावना असेल तरच या मानवाला धार्मिक कार्य शक्य होईल)

ਸੰਤੋਖੁ ਥਾਪਿ ਰਖਿਆ ਜਿਨਿ ਸੂਤਿ ॥
ज्याला संतोष रुपी सूत्राने बांधले आहे.

ਜੇ ਕੋ ਬੁਝੈ ਹੋਵੈ ਸਚਿਆਰੁ ॥
परमेश्वराचे हे रहस्य ज्याला कळले तो खरा सत्यवादी होऊ शकतो.

ਧਵਲੈ ਉਪਰਿ ਕੇਤਾ ਭਾਰੁ ॥
त्याच्यावर किती ओझे आहे, किती ओझे वाहून नेण्यास सक्षम आहे.

ਧਰਤੀ ਹੋਰੁ ਪਰੈ ਹੋਰੁ ਹੋਰੁ ॥
कारण या पृथ्वीतलावर निर्मात्याने जी सृष्टी निर्माण केली आहे ती सर्व गोष्टींच्या पलीकडे आहे, अनंत आहे.

ਤਿਸ ਤੇ ਭਾਰੁ ਤਲੈ ਕਵਣੁ ਜੋਰੁ ॥
मग त्या बैलाचा भार कोणत्या शक्तीवर अवलंबून आहे?

ਜੀਅ ਜਾਤਿ ਰੰਗਾ ਕੇ ਨਾਵ ॥
निर्मात्याच्या या सृष्टीत विविध रंग आणि नावे असलेल्या प्राण्यांच्या असंख्य प्रजाती आहेत.

ਸਭਨਾ ਲਿਖਿਆ ਵੁੜੀ ਕਲਾਮ ॥
ज्याच्या मनावर परमेश्वराच्या आज्ञेने चालणाऱ्या लेखणीने कर्माचा हिशोब लिहिला आहे.

ਏਹੁ ਲੇਖਾ ਲਿਖਿ ਜਾਣੈ ਕੋਇ ॥
पण कोणी सामान्य मनुष्याला हा कर्मलेख लिहायला सांगितला तर

ਲੇਖਾ ਲਿਖਿਆ ਕੇਤਾ ਹੋਇ ॥
त्याला हे सुद्धा कळणार नाही की हा लिहिला जाणारा हिशोब किती मोठा असेल.

ਕੇਤਾ ਤਾਣੁ ਸੁਆਲਿਹੁ ਰੂਪੁ ॥
लिहिणाऱ्या त्या परमेश्वरामध्ये किती शक्ती असावी, त्याचे रूप किती सुंदर आहे.

ਕੇਤੀ ਦਾਤਿ ਜਾਣੈ ਕੌਣੁ ਕੂਤੁ ॥
त्याची किती कृपा आहे याचा पुरेपूर अंदाज लावणारा कोणी नाही.

ਕੀਤਾ ਪਸਾਉ ਏਕੋ ਕਵਾਉ ॥
अकालपुरुषाच्या केवळ एका शब्दाने संपूर्ण सृष्टीचा विस्तार झाला आहे.

ਤਿਸ ਤੇ ਹੋਏ ਲਖ ਦਰੀਆਉ ॥
त्या एका शब्दरूपी आदेशामुळेच सृष्टीतील लाखो जीवन आणि प्रणाली उदयास आली.

ਕੁਦਰਤਿ ਕਵਣ ਕਹਾ ਵੀਚਾਰੁ ॥
परमेश्वराच्या निर्मितीच्या मर्यादेबद्दल माझे विचार व्यक्त करण्यासाठी मी कोण आहे? त्यामुळे त्या अवर्णनीय परमेश्वराच्या सामर्थ्याचा विचार करण्याइतकी बुद्धी माझ्यात नाही.

ਵਾਰਿਆ ਨ ਜਾਵਾ ਏਕ ਵਾਰ ॥
हे अनंत स्वरूप! मी इतका निर्बळ आहे की, मी तुमच्यासाठी एकदाही स्वत: ला समर्पित करण्यास सक्षम नाही.

ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਸਾਈ ਭਲੀ ਕਾਰ ॥
तुम्हाला जे कार्य आवडते ते कार्य सर्वोश्रेष्ठ आहे.

ਤੂ ਸਦਾ ਸਲਾਮਤਿ ਨਿਰੰਕਾਰ ॥੧੬॥
हे निरंकार! हे परब्रह्म! तू सदैव शाश्वत रूप आहेस. ॥१६॥

ਅਸੰਖ ਜਪ ਅਸੰਖ ਭਾਉ ॥
या सृष्टीतील असंख्य लोक निर्मात्याचा नामजप करतात, त्याच्यावर प्रेम करणारे असंख्य लोक आहेत.

ਅਸੰਖ ਪੂਜਾ ਅਸੰਖ ਤਪ ਤਾਉ ॥
असंख्य लोक त्यांची पूजा करतात, असंख्य तपस्वी तपश्चर्या करीत आहेत.

ਅਸੰਖ ਗਰੰਥ ਮੁਖਿ ਵੇਦ ਪਾਠ ॥
असंख्य लोक वेद आणि पवित्र पुस्तके वाचत आहेत.

ਅਸੰਖ ਜੋਗ ਮਨਿ ਰਹਹਿ ਉਦਾਸ ॥
असंख्य लोक योगसाधनेत तल्लीन राहून आपले मन आसक्तीपासून मुक्त ठेवतात.

ਅਸੰਖ ਭਗਤ ਗੁਣ ਗਿਆਨ ਵੀਚਾਰ ॥
त्या सद्गुरु निरंकाराच्या गुणांचे चिंतन करून ज्ञान प्राप्त करणारे असे असंख्य भक्त आहेत.

ਅਸੰਖ ਸਤੀ ਅਸੰਖ ਦਾਤਾਰ ॥
सत्य जाणणारे किंवा परोपकाराचा मार्ग अवलंबणारे असंख्य सज्जन आहेत.

ਅਸੰਖ ਸੂਰ ਮੁਹ ਭਖ ਸਾਰ ॥
रणांगणात शत्रूला तोंड देताना अगणित योद्धे शस्त्रास्त्रांचा मारा सहन करतात.

ਅਸੰਖ ਮੋਨਿ ਲਿਵ ਲਾਇ ਤਾਰ ॥
असंख्य मानव जीव मौन धारण करून एकाग्र होऊन त्या अकाल-पुरखात तल्लीन राहतात.

ਕੁਦਰਤਿ ਕਵਣ ਕਹਾ ਵੀਚਾਰੁ ॥
त्यामुळे त्या अवर्णनीय परमेश्वराच्या सामर्थ्याचा विचार करण्याइतकी बुद्धी माझ्यात नाही.

ਵਾਰਿਆ ਨ ਜਾਵਾ ਏਕ ਵਾਰ ॥
हे अनंत स्वरूप! मी इतका निर्बळ आहे की, मी तुमच्यासाठी एकदाही स्वत: ला समर्पित करण्यास सक्षम नाही.

ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਸਾਈ ਭਲੀ ਕਾਰ ॥
तुम्हाला जे कार्य आवडते ते कार्य सर्वोश्रेष्ठ आहे.

ਤੂ ਸਦਾ ਸਲਾਮਤਿ ਨਿਰੰਕਾਰ ॥੧੭॥
हे निरंकार ! हे परब्रह्म! तू सदैव शाश्वत रूप आहेस. ॥१७॥

ਅਸੰਖ ਮੂਰਖ ਅੰਧ ਘੋਰ ॥
या सृष्टीतील असंख्य माणसे मूर्ख आणि अज्ञानी आहेत.

ਅਸੰਖ ਚੋਰ ਹਰਾਮਖੋਰ ॥
चोर आणि अभक्ष्य खाणारे असंख्य आहेत, जे चोरून दुसऱ्यांचा माल खातात.

ਅਸੰਖ ਅਮਰ ਕਰਿ ਜਾਹਿ ਜੋਰ ॥
असे असंख्य लोक आहेत जे कठोर आचरणाने इतरांवर अत्याचारीपणे राज्य करून या संसाराचा त्याग करतात.

ਅਸੰਖ ਗਲਵਢ ਹਤਿਆ ਕਮਾਹਿ ॥
असंख्य अधर्मी लोक आहेत जे इतरांचा गळा कापून हत्येचे पाप कमावत आहेत.

ਅਸੰਖ ਪਾਪੀ ਪਾਪੁ ਕਰਿ ਜਾਹਿ ॥
असंख्य पापी लोक पाप करून या जगातून निघून जातात.

ਅਸੰਖ ਕੂੜਿਆਰ ਕੂੜੇ ਫਿਰਾਹਿ ॥
खोट्या स्वभाव असणारे असंख्य लोक खोटे बोलत फिरतात.

ਅਸੰਖ ਮਲੇਛ ਮਲੁ ਭਖਿ ਖਾਹਿ ॥
आपल्या घाणेरड्या मनामुळे अनैतिक वर्तन करणारे असंख्य लोक आहेत.

ਅਸੰਖ ਨਿੰਦਕ ਸਿਰਿ ਕਰਹਿ ਭਾਰੁ ॥
इतरांवर टीका करून असंख्य लोक पापाचे ओझे डोक्यावर घेतात.

ਨਾਨਕੁ ਨੀਚੁ ਕਹੈ ਵੀਚਾਰੁ ॥
श्री गुरु नानक देवांनी पापी आणि दुष्ट, अज्ञानी लोक, अभक्ष्य पदार्थांचे सेवन करणारे, दुष्ट आणि अधर्मी लोकांच्या चारित्र्याचे वर्णन करताना त्यांनी स्वतःला त्यांच्यासमोर अत्यंत तुच्छ दाखवले आहे.

ਵਾਰਿਆ ਨ ਜਾਵਾ ਏਕ ਵਾਰ ॥
मी एकदाच तुम्हाला स्वत: ला समर्पित करण्यास पात्र नाही.

ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਸਾਈ ਭਲੀ ਕਾਰ ॥
तुम्हाला जे कार्य आवडते ते कार्य सर्वोश्रेष्ठ आहे.

ਤੂ ਸਦਾ ਸਲਾਮਤਿ ਨਿਰੰਕਾਰ ॥੧੮॥
हे निरंकार ! हे परब्रह्म! तू सदैव शाश्वत रूप आहेस. ॥१८॥

ਅਸੰਖ ਨਾਵ ਅਸੰਖ ਥਾਵ ॥
त्या निर्मात्याच्या सृष्टीमध्ये असंख्य नावांनी आणि असंख्य ठिकाणी असलेले जीव फिरत असतात; किंवा या सृष्टीमध्ये अकाल-पुरुखाची अनेक नावे आहेत आणि अनेक ठिकाणी आहेत, जिथे परमेश्वराचा वास आहे.

ਅਗੰਮ ਅਗੰਮ ਅਸੰਖ ਲੋਅ ॥
असंख्य हेच अकाल्पानिक लोक आहेत.

ਅਸੰਖ ਕਹਹਿ ਸਿਰਿ ਭਾਰੁ ਹੋਇ ॥
पण जे लोक त्याच्या निर्मितीचे गणित मांडताना 'असंख्य' हा शब्द वापरतात त्यांच्याही डोक्यावर ओझे असते.

ਅਖਰੀ ਨਾਮੁ ਅਖਰੀ ਸਾਲਾਹ ॥
शब्दांद्वारेच त्या निरंकाराचे नाम जपता येते, शब्दांद्वारेच त्याची स्तुती करता येते.

ਅਖਰੀ ਗਿਆਨੁ ਗੀਤ ਗੁਣ ਗਾਹ ॥
परमेश्वराच्या गुणांचे ज्ञानही शब्दांतून मिळू शकते आणि आणि त्याची स्तुतीसुध्दा केवळ शब्दांतून व्यक्त करता येते.

ਅਖਰੀ ਲਿਖਣੁ ਬੋਲਣੁ ਬਾਣਿ ॥
त्याची वाणी शब्दांतूनच लिहिता व बोलता येते.

ਅਖਰਾ ਸਿਰਿ ਸੰਜੋਗੁ ਵਖਾਣਿ ॥
केवळ शब्दांद्वारे एखाद्याचे नशीब स्पष्ट केले जाऊ शकते.

ਜਿਨਿ ਏਹਿ ਲਿਖੇ ਤਿਸੁ ਸਿਰਿ ਨਾਹਿ ॥
पण ज्या परमेश्वराने सर्वांचे नशीब लिहिले आहे, तो स्वतः नशिबाच्या पलीकडे आहे.

ਜਿਵ ਫੁਰਮਾਏ ਤਿਵ ਤਿਵ ਪਾਹਿ ॥
ज्याप्रमाणे अकालपुरुख मनुष्याच्या कर्मानुसार आदेश देतात, त्याचप्रमाणे तो त्याच्या कर्मांचे भोग भोगतो.

ਜੇਤਾ ਕੀਤਾ ਤੇਤਾ ਨਾਉ ॥
निर्मात्याने ही सृष्टीचा प्रसार जितका केला आहे, ती सर्व त्याची नावे आणि रूपे आहेत.

ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਨਾਹੀ ਕੋ ਥਾਉ ॥
कोणालाही त्याच्या नावाशिवाय, मुळीच स्थान नाही.

ਕੁਦਰਤਿ ਕਵਣ ਕਹਾ ਵੀਚਾਰੁ ॥
त्यामुळे त्या अवर्णनीय परमेश्वराच्या सामर्थ्याचा विचार करण्याइतकी बुद्धी माझ्यात नाही.

ਵਾਰਿਆ ਨ ਜਾਵਾ ਏਕ ਵਾਰ ॥
हे अनंत स्वरूप! मी इतका निर्बळ आहे की, मी तुमच्यासाठी एकदाही स्वत: ला समर्पित करण्यास सक्षम नाही.

ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਸਾਈ ਭਲੀ ਕਾਰ ॥
तुम्हाला जे कार्य आवडते ते कार्य सर्वोश्रेष्ठ आहे.

ਤੂ ਸਦਾ ਸਲਾਮਤਿ ਨਿਰੰਕਾਰ ॥੧੯॥
हे निरंकार ! हे परब्रह्म! तू सदैव शाश्वत रूप आहेस. ॥१९॥

ਭਰੀਐ ਹਥੁ ਪੈਰੁ ਤਨੁ ਦੇਹ ॥
हे शरीर, हात, पाय किंवा इतर कोणताही अवयव घाण झाल्यास

ਪਾਣੀ ਧੋਤੈ ਉਤਰਸੁ ਖੇਹ ॥
ती घाण पाण्याने धुतल्यास निघून जाते.

ਮੂਤ ਪਲੀਤੀ ਕਪੜੁ ਹੋਇ ॥
जर मलमूत्र इत्यादीने कोणतेही कपडे अशुद्ध झाल्यास

ਦੇ ਸਾਬੂਣੁ ਲਈਐ ਓਹੁ ਧੋਇ ॥
तर ते साबणाने धुतले जाते.

ਭਰੀਐ ਮਤਿ ਪਾਪਾ ਕੈ ਸੰਗਿ ॥
जर माणसाची बुद्धी वाईट कर्मामुळे अपवित्र झाली,

ਓਹੁ ਧੋਪੈ ਨਾਵੈ ਕੈ ਰੰਗਿ ॥
तर ती केवळ वाहेगुरुच्या नामस्मरणानेच पवित्र होऊ शकते.

ਪੁੰਨੀ ਪਾਪੀ ਆਖਣੁ ਨਾਹਿ ॥
पुण्य आणि पाप फक्त बोलण्यासाठी नाही.

ਕਰਿ ਕਰਿ ਕਰਣਾ ਲਿਖਿ ਲੈ ਜਾਹੁ ॥
तर, या जगात राहून मनुष्याने केलेल्या प्रत्येक चांगल्या-वाईट कर्मांचा तपशील धर्मराजाने पाठवलेल्या चित्र-गुप्ताद्वारे लिहिला जाईल, ज्याचा परिणाम म्हणून त्याला स्वर्ग किंवा नरक प्राप्त होईल.

ਆਪੇ ਬੀਜਿ ਆਪੇ ਹੀ ਖਾਹੁ ॥
शेवटी मनुष्य स्वतः कर्माचे बीज पेरतो आणि त्याचे फळ प्राप्त करतो.

ਨਾਨਕ ਹੁਕਮੀ ਆਵਹੁ ਜਾਹੁ ॥੨੦॥
गुरु नानक म्हणतात की, या जगात, जीवाची कर्मे त्याला जन्म-मृत्यूच्या चक्रात ठेवतील, निरंकार जीवाला त्याच्या कर्मानुसार फळ देईल. ॥२०॥

ਤੀਰਥੁ ਤਪੁ ਦਇਆ ਦਤੁ ਦਾਨੁ ॥
तीर्थयात्रा, तपश्चर्या, प्राणिमात्रांबद्दल करुणा आणि निःस्वार्थ दान केल्याने

ਜੇ ਕੋ ਪਾਵੈ ਤਿਲ ਕਾ ਮਾਨੁ ॥
जर एखादा मनुष्य सम्मान मिळवतो तर तो फारच लहान असतो.

ਸੁਣਿਆ ਮੰਨਿਆ ਮਨਿ ਕੀਤਾ ਭਾਉ ॥
परंतु ज्यांनी परमेश्वराचे नाम अंतःकरणात प्रेमाने ऐकले आणि सतत त्याचा विचार केला.

ਅੰਤਰਗਤਿ ਤੀਰਥਿ ਮਲਿ ਨਾਉ ॥
जणू त्याने आपल्या आतल्या तीर्थात स्नान करून आपली घाण दूर केली आहे.
(म्हणजेच त्या जीवाने आपल्या अंतःकरणात वसलेल्या निरंकारात लीन होऊन आपल्या अंतरात्म्याची मलिनता शुद्ध केली आहे.)

ਸਭਿ ਗੁਣ ਤੇਰੇ ਮੈ ਨਾਹੀ ਕੋਇ ॥
हे सर्गुण स्वरूप ! सर्व गुण तुझ्यात आहेत, माझ्यात चांगले गुण नाहीत.

ਵਿਣੁ ਗੁਣ ਕੀਤੇ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਇ ॥
नैतिकतेचे गुण अंगीकारल्याशिवाय परमेश्वराची भक्ती होऊ शकत नाही.

ਸੁਅਸਤਿ ਆਥਿ ਬਾਣੀ ਬਰਮਾਉ ॥
हे निरंकार ! तू सदैव विजयी होवो, तूच कल्याणकारी, ब्रह्मदेवाचे रूप आहेस.

ਸਤਿ ਸੁਹਾਣੁ ਸਦਾ ਮਨਿ ਚਾਉ ॥
तुम्ही सत्य, चेतना आणि नेहमी आनंदाचे मूर्त स्वरूप आहात.

ਕਵਣੁ ਸੁ ਵੇਲਾ ਵਖਤੁ ਕਵਣੁ ਕਵਣ ਥਿਤਿ ਕਵਣੁ ਵਾਰੁ ॥
जेव्हा परमेश्वराने या सृष्टीची निर्मिती केली तेव्हा तो कोणती वेळ, कोणता क्षण, कोणती तारीख आणि कोणता दिवस होता?

ਕਵਣਿ ਸਿ ਰੁਤੀ ਮਾਹੁ ਕਵਣੁ ਜਿਤੁ ਹੋਆ ਆਕਾਰੁ ॥
तेव्हा कोणता ऋतू , कोणता महिना होता ज्यावेळी या सृष्टीची निर्मिती झाली? हे सर्व कोणाला माहिती आहे?

ਵੇਲ ਨ ਪਾਈਆ ਪੰਡਤੀ ਜਿ ਹੋਵੈ ਲੇਖੁ ਪੁਰਾਣੁ ॥
मोठमोठे विद्वान, ऋषी-मुनी इत्यादींनाही सृष्टीची निर्मितीचा नेमका काळ कळू शकला नाही, जर त्यांना माहीत असते तर त्यांनी वेदांमध्ये किंवा धर्मग्रंथांमध्ये नक्कीच त्याचा उल्लेख केला असता.

ਵਖਤੁ ਨ ਪਾਇਓ ਕਾਦੀਆ ਜਿ ਲਿਖਨਿ ਲੇਖੁ ਕੁਰਾਣੁ ॥
काझींनाही या वेळेची कल्पना नव्हती, जर त्यांना माहिती असते तर त्यांनी कुराण वगैरेमध्ये नक्कीच नमूद केले असते.

ਥਿਤਿ ਵਾਰੁ ਨਾ ਜੋਗੀ ਜਾਣੈ ਰੁਤਿ ਮਾਹੁ ਨਾ ਕੋਈ ॥
या सृष्टीच्या निर्मितीचा दिवस, वेळ, ऋतू, महिना इत्यादी एका योगीलाही कळू शकलेले नाही.

ਜਾ ਕਰਤਾ ਸਿਰਠੀ ਕਉ ਸਾਜੇ ਆਪੇ ਜਾਣੈ ਸੋਈ ॥
याबद्दल, या जगाचा निर्माता स्वतः जाणून घेऊ शकतो की या सृष्टीचा प्रसार कधी झाला.

ਕਿਵ ਕਰਿ ਆਖਾ ਕਿਵ ਸਾਲਾਹੀ ਕਿਉ ਵਰਨੀ ਕਿਵ ਜਾਣਾ ॥
त्या अकालपुरुषाचा चमत्कार मी कसा सांगू, त्याची स्तुती कशी करू, त्याचे वर्णन कसे करू आणि त्याचे रहस्य कसे जाणू?

ਨਾਨਕ ਆਖਣਿ ਸਭੁ ਕੋ ਆਖੈ ਇਕ ਦੂ ਇਕੁ ਸਿਆਣਾ ॥
सद्‌गुरू म्हणतात की प्रत्येकजण इतरांपेक्षा अधिक बुद्धिमान बनून परमेश्वराची स्तुती करतो.

ਵਡਾ ਸਾਹਿਬੁ ਵਡੀ ਨਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਕਾ ਹੋਵੈ ॥
पण परमेश्वर महान आहे, त्याचे नाव त्याच्यापेक्षाही महान आहे, सृष्टीत जे काही घडत आहे ते त्याच्या इच्छेनुसार घडत आहे.

ਨਾਨਕ ਜੇ ਕੋ ਆਪੌ ਜਾਣੈ ਅਗੈ ਗਇਆ ਨ ਸੋਹੈ ॥੨੧॥
हे नानक! त्या अपरिवर्तनीय निरांकाराचे गुणात्मक रहस्य जाणण्यात जर कोणत्याही जीवाला अभिमान वाटत असेल, तर त्याला या जगातच नाही तर परलोकात सुद्धा सम्मान मिळत नाही. ॥२१॥

ਪਾਤਾਲਾ ਪਾਤਾਲ ਲਖ ਆਗਾਸਾ ਆਗਾਸ ॥
सात स्वर्ग आणि सात पाताळांच्या अस्तित्वाविषयी सर्वसामान्यांच्या मनातील शंका दूर करून सद्‌गुरू म्हणतात की, सृष्टीच्या निर्मितीमध्ये लाखो पाताळ आहेत आणि लाखो स्वर्गही आहेत.

ਓੜਕ ਓੜਕ ਭਾਲਿ ਥਕੇ ਵੇਦ ਕਹਨਿ ਇਕ ਵਾਤ ॥
वेदांमध्ये हीच गोष्ट सांगितली आहे की शोधणारे शेवटपर्यंत शोधून थकले आहेत पण त्याचा अंत कोणालाच सापडला नाही.

ਸਹਸ ਅਠਾਰਹ ਕਹਨਿ ਕਤੇਬਾ ਅਸੁਲੂ ਇਕੁ ਧਾਤੁ ॥
सर्व धर्मग्रंथांमध्ये अठरा हजार जग आहेत असे सांगितले गेले आहे, परंतु प्रत्यक्षात त्यांचे मूळ एकच ईश्वर आहे जो त्यांचा निर्माता आहे.

ਲੇਖਾ ਹੋਇ ਤ ਲਿਖੀਐ ਲੇਖੈ ਹੋਇ ਵਿਣਾਸੁ ॥
त्याच्या निर्मितीच्या आकाराचा अंदाज किंवा गणना करता येत नाही आणि तो कोणत्याही मानवी गणनेच्या पलीकडे आहे.

ਨਾਨਕ ਵਡਾ ਆਖੀਐ ਆਪੇ ਜਾਣੈ ਆਪੁ ॥੨੨॥
हे नानक! या संपूर्ण जगात ज्याला महान म्हटले जाते तो निर्माता स्वतःला स्वतः जाणतो किंवा ओळखू शकतो. ॥२२॥

ਸਾਲਾਹੀ ਸਾਲਾਹਿ ਏਤੀ ਸੁਰਤਿ ਨ ਪਾਈਆ ॥
त्याची उपासना करणाऱ्या भक्तांनीही त्याची स्तुती करून त्याची परिसीमा गाठली नाही.

ਨਦੀਆ ਅਤੈ ਵਾਹ ਪਵਹਿ ਸਮੁੰਦਿ ਨ ਜਾਣੀਅਹਿ ॥
ज्याप्रमाणे नद्या-नाले समुद्रात विलीन होतात तेव्हा त्याच्या अथांग अंतापर्यंत पोहोचू शकत नाहीत, उलट त्यांचे अस्तित्वही गमावून बसतात, त्याचप्रमाणे स्तुती करणारेही स्तुती करता-करता त्याच्यात लीन होतात.

ਸਮੁੰਦ ਸਾਹ ਸੁਲਤਾਨ ਗਿਰਹਾ ਸੇਤੀ ਮਾਲੁ ਧਨੁ ॥
समुद्राचे राजे आणि सम्राट, पर्वताएवढी अतुलनीय संपत्तीचे मालक असूनही,

ਕੀੜੀ ਤੁਲਿ ਨ ਹੋਵਨੀ ਜੇ ਤਿਸੁ ਮਨਹੁ ਨ ਵੀਸਰਹਿ ॥੨੩॥
ते त्या मुंगीसारखे झाले नसते, जर त्यांच्या मनात देवाचा विसर पडला नसता. ॥२३॥

ਅੰਤੁ ਨ ਸਿਫਤੀ ਕਹਣਿ ਨ ਅੰਤੁ ॥
त्या निरंकाराच्या स्तुतीला मर्यादा नाही आणि त्याची स्तुती शब्दांनीही संपू शकत नाही.

ਅੰਤੁ ਨ ਕਰਣੈ ਦੇਣਿ ਨ ਅੰਤੁ ॥
त्याच्या निर्मितीचा अंत नाही, त्याच्या भेटींचा अंत नाही.

ਅੰਤੁ ਨ ਵੇਖਣਿ ਸੁਣਣਿ ਨ ਅੰਤੁ ॥
त्याच्या पाहण्याचा आणि श्रवणाचा अंत नाही, म्हणजेच तो निरंकार सर्व-द्रष्टा आणि सर्वश्रोता आहे.

ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਪੈ ਕਿਆ ਮਨਿ ਮੰਤੁ ॥
परमेश्वराच्या अंतःकरणात रहस्य काय आहे, ते देखील समजू शकत नाही.

ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਪੈ ਕੀਤਾ ਆਕਾਰੁ ॥
या सृष्टीच्या निर्मितीचा कालावधी किंवा व्याप्ती कळू शकत नाही.

ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਪੈ ਪਾਰਾਵਾਰੁ ॥
त्याची निर्मिती कोठे सुरू होते आणि ती कुठे संपते हे जाणून घेणे अशक्य आहे.

ਅੰਤ ਕਾਰਣਿ ਕੇਤੇ ਬਿਲਲਾਹਿ ॥
त्याचा अंत व्हावा म्हणून अनेक जीव रडत फिरत आहेत.

ਤਾ ਕੇ ਅੰਤ ਨ ਪਾਏ ਜਾਹਿ ॥
पण त्या अथांग, शाश्वत अकालपुरुषाचा अंत सापडत नाही.

ਏਹੁ ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਣੈ ਕੋਇ ॥
त्यांच्या गुणांचा अंत कुठे होते हे कोणीच सांगू शकत नाही.

ਬਹੁਤਾ ਕਹੀਐ ਬਹੁਤਾ ਹੋਇ ॥
त्या परब्रह्माची जितकी प्रशंसा, स्तुती, रूप किंवा गुण सांगितले जातात तितके ते अधिक होत जातात.

ਵਡਾ ਸਾਹਿਬੁ ਊਚਾ ਥਾਉ ॥
निरंकार सर्वश्रेष्ठ, त्याचे स्थान सर्वोच्च आहे.

ਊਚੇ ਉਪਰਿ ਊਚਾ ਨਾਉ ॥
पण त्या सर्वश्रेष्ठ निरंकाराचे नाव सर्वश्रेष्ठ आहे.

ਏਵਡੁ ਊਚਾ ਹੋਵੈ ਕੋਇ ॥
जर कोणतीही शक्ती त्यापेक्षा मोठी किंवा महान असेल तर

ਤਿਸੁ ਊਚੇ ਕਉ ਜਾਣੈ ਸੋਇ ॥
केवळ तीच शक्ती त्या सर्वोच्च गुरुला जाणू शकते.

ਜੇਵਡੁ ਆਪਿ ਜਾਣੈ ਆਪਿ ਆਪਿ ॥
निरंकार स्वतः सर्व काही जाणतो किंवा जाणू शकतो, इतर कोणी नाही.

ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਕਰਮੀ ਦਾਤਿ ॥੨੪॥
सतगुरु नानक देव म्हणतात की ते जीवांवर दया करतात आणि त्यांना त्यांच्या कर्मानुसार सर्व गोष्टी प्रदान करतात. ॥२४॥

ਬਹੁਤਾ ਕਰਮੁ ਲਿਖਿਆ ਨਾ ਜਾਇ ॥
त्यांचे आशीर्वाद इतके असंख्य आहेत की ते लिहिण्याची क्षमता कोणामध्येही नाही.

ਵਡਾ ਦਾਤਾ ਤਿਲੁ ਨ ਤਮਾਇ ॥
तो महान आहे कारण तो पुष्कळ आशीर्वाद देतो पण त्याच्यात कोणत्याही गोष्टीचा लोभही नाही.

ਕੇਤੇ ਮੰਗਹਿ ਜੋਧ ਅਪਾਰ ॥
असंख्य योद्धे त्याच्या कृपेसाठी तळमळत आहेत.

ਕੇਤਿਆ ਗਣਤ ਨਹੀ ਵੀਚਾਰੁ ॥
असे मागणारे असंख्य लोक आहेत. त्यांची गणना करणे अशक्य आहे

ਕੇਤੇ ਖਪਿ ਤੁਟਹਿ ਵੇਕਾਰ ॥
अनेक मानवांनी निरांकाराद्वारे प्रदान केलेले पदार्थांचा उपभोग घेऊन स्वतःला बेकार बनवतात.

ਕੇਤੇ ਲੈ ਲੈ ਮੁਕਰੁ ਪਾਹਿ ॥
अनेक लोक अकालपुरुषांनी दिलेल्या वस्तू घेऊनही नकार देतात.

ਕੇਤੇ ਮੂਰਖ ਖਾਹੀ ਖਾਹਿ ॥
पुष्कळ मूर्ख लोक परमेश्वराकडून वस्तू घेतात आणि खातात, परंतु त्याचे नामस्मरण कधीच करत नाहीत.

ਕੇਤਿਆ ਦੂਖ ਭੂਖ ਸਦ ਮਾਰ ॥
बरेच लोक नेहमी दु: ख आणि भुकेने ग्रस्त असतात कारण ते त्यांच्या कर्मांमध्ये लिहिलेले असते.

ਏਹਿ ਭਿ ਦਾਤਿ ਤੇਰੀ ਦਾਤਾਰ ॥
पण सज्जन लोक अशा माराला परमेश्वराचा आशीर्वाद मानतात.

ਬੰਦਿ ਖਲਾਸੀ ਭਾਣੈ ਹੋਇ ॥
या दुःखांमुळेच मानवाला वाहेगुरुचे स्मरण होते.

ਹੋਰੁ ਆਖਿ ਨ ਸਕੈ ਕੋਇ ॥
परमेश्वराच्या आज्ञेत राहूनच मनुष्याला मायेच्या बंधनातून मुक्ती मिळू शकते.

ਜੇ ਕੋ ਖਾਇਕੁ ਆਖਣਿ ਪਾਇ ॥
परमेश्वराच्या आज्ञेत राहण्याखेरीज मायेच्या बंधनातून मुक्त होण्यासाठी दुसरी कोणतीही पद्धत कोणी सांगू शकत नाही.

ਓਹੁ ਜਾਣੈ ਜੇਤੀਆ ਮੁਹਿ ਖਾਇ ॥
अज्ञानापोटी एखाद्याने त्याबद्दल बोलण्याचा प्रयत्न केला तरच त्याला कळेल की यमाकडून त्याच्या तोंडावर किती आघात झाले आहेत.

ਆਪੇ ਜਾਣੈ ਆਪੇ ਦੇਇ ॥
परमेश्वर सृष्टीतील सर्व सजीवांच्या गरजा जाणतो आणि त्यांना स्वतः पुरवतो.

ਆਖਹਿ ਸਿ ਭਿ ਕੇਈ ਕੇਇ ॥
सृष्टीतील सर्व प्राणीच कृतघ्न आहेत असे नाही तर असे अनेक लोक जे परमेश्वराच्या आदेशाला मान्य करतात.

ਜਿਸ ਨੋ ਬਖਸੇ ਸਿਫਤਿ ਸਾਲਾਹ ॥
परमेश्वर ज्याच्यावर प्रसन्न होतो, तो त्याला त्याचे गुणगान गाण्याची शक्ती देतो.

ਨਾਨਕ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਪਾਤਿਸਾਹੁ ॥੨੫॥
हे नानक! तो राजांचा राजाही होतो; म्हणजेच त्याला उच्च आणि चांगले पद प्राप्त होते. ॥ २५ ॥

ਅਮੁਲ ਗੁਣ ਅਮੁਲ ਵਾਪਾਰ ॥
निरंकाराचे जे गुण व्यक्त करता येत नाहीत ते अमूल्य आहेत आणि या निरंकाराचे स्मरण करणे हा अमूल्य व्यवसाय आहे.

ਅਮੁਲ ਵਾਪਾਰੀਏ ਅਮੁਲ ਭੰਡਾਰ ॥
सिमरनच्या (गुरुमुखी) रूपाने या व्यवसायाचे मार्गदर्शन करणारे संत हेही अमूल्य व्यापारी आहेत आणि त्या संतांच्या अंगी असलेले सद्गुणांचे भांडारही अमूल्य आहे.

ਅਮੁਲ ਆਵਹਿ ਅਮੁਲ ਲੈ ਜਾਹਿ ॥
या संतांकडे जे लोक परमेश्वराला भेटायला येतात तेही अमूल्य असतात आणि ते त्यांच्याकडून गुण घेऊन जातात तेही अमूल्य असतात.

ਅਮੁਲ ਭਾਇ ਅਮੁਲਾ ਸਮਾਹਿ ॥
गुरू आणि शीख यांच्यातील परस्पर प्रेम अमूल्य आहे, गुरूच्या प्रेमातून आत्म्याला मिळणारा आनंदही अमूल्य आहे.

ਅਮੁਲੁ ਧਰਮੁ ਅਮੁਲੁ ਦੀਬਾਣੁ ॥
अकालपुरुषाचा न्यायही अमूल्य आहे, त्याचा न्यायालय म्हणजे दरबारही अमूल्य आहे.

ਅਮੁਲੁ ਤੁਲੁ ਅਮੁਲੁ ਪਰਵਾਣੁ ॥
अकालपुरुषाचा न्याय करणारा तराजू अमूल्य आहे, तसेच सजीवांच्या चांगल्या-वाईट कर्मांचे वजन करण्यासाठी वापरले जाणारे परिमाणही अमूल्य आहे.

ਅਮੁਲੁ ਬਖਸੀਸ ਅਮੁਲੁ ਨੀਸਾਣੁ ॥
अकालपुरुषाने दिलेल्या वस्तूही अमूल्य आहेत आणि त्या वस्तूंचे प्रतीकही अमूल्य आहे.

ਅਮੁਲੁ ਕਰਮੁ ਅਮੁਲੁ ਫੁਰਮਾਣੁ ॥
निरंकाराची सजीवांप्रती असलेली दयाही अमूल्य आहे आणि त्यांचे आदेशही अमूल्य आहेत.

ਅਮੁਲੋ ਅਮੁਲੁ ਆਖਿਆ ਨ ਜਾਇ ॥
तो परमेश्वर अमूल्य आहे, त्याचे आत्मीयतेने वर्णन करणे अशक्य आहे.

ਆਖਿ ਆਖਿ ਰਹੇ ਲਿਵ ਲਾਇ ॥
पण तरीही अनेक भक्त त्याच्या गुणांचे वर्णन करून भूतकाळात, भविष्यकाळात आणि वर्तमानकाळात त्याच्यात लीन होत आहेत.

ਆਖਹਿ ਵੇਦ ਪਾਠ ਪੁਰਾਣ ॥
चार वेद आणि अठरा पुराणातही त्यांचा महिमा सांगितला आहे.

ਆਖਹਿ ਪੜੇ ਕਰਹਿ ਵਖਿਆਣ ॥
 विद्वान त्याच्याविषयी बोलतात आणि त्यांचे वर्णन करण्यासाठी प्रवचन देतात.

ਆਖਹਿ ਬਰਮੇ ਆਖਹਿ ਇੰਦ ॥
सृष्टी निर्माता ब्रह्मा आणि देवराज इंद्र देखील त्याच्या अमूल्य गुणांबद्दल बोलतात.

ਆਖਹਿ ਗੋਪੀ ਤੈ ਗੋਵਿੰਦ ॥
गिरीधर गोपाळ कृष्ण आणि त्यांच्या गोपीही त्या निरंकाराची स्तुती करतात.

ਆਖਹਿ ਈਸਰ ਆਖਹਿ ਸਿਧ ॥
महादेव आणि गोरख सारखे सिद्ध देखील त्याच्या कीर्तीचे गुणगान करतात.

ਆਖਹਿ ਕੇਤੇ ਕੀਤੇ ਬੁਧ ॥
निर्मात्याने या जगात निर्माण केलेले सर्व बुद्धिमान प्राणी देखील त्याच्या कीर्तीचे गुणगान करतात.

ਆਖਹਿ ਦਾਨਵ ਆਖਹਿ ਦੇਵ ॥
सर्व दानव आणि देव देखील त्याची स्तुती करतात.

ਆਖਹਿ ਸੁਰਿ ਨਰ ਮੁਨਿ ਜਨ ਸੇਵ ॥
जगातील सर्व सद्पुरुष, मानव, नारद, ऋषी आणि इतर भक्त त्यांचे गुणगान गातात.

ਕੇਤੇ ਆਖਹਿ ਆਖਣਿ ਪਾਹਿ ॥
बरेच लोक त्याचे वर्णन करीत आहेत आणि बरेच लोक त्यांच्या क्षमतेनुसार देवाच्या गुणांचे वर्णन करणार आहेत.

ਕੇਤੇ ਕਹਿ ਕਹਿ ਉਠਿ ਉਠਿ ਜਾਹਿ ॥
पुष्कळ लोक देवाच्या गुणांबद्दल वारंवार बोलता-बोलता या जगातून निघून जातात.

ਏਤੇ ਕੀਤੇ ਹੋਰਿ ਕਰੇਹਿ ॥
ही जितक्या प्रकारची सृष्टी त्याने निर्माण केली आहे, इतकी जरी पुन्हा निर्माण केली,

ਤਾ ਆਖਿ ਨ ਸਕਹਿ ਕੇਈ ਕੇਇ ॥
तरीही, ते त्याच्या गुणांचे पूर्णपणे वर्णन करू शकणार नाहीत.

ਜੇਵਡੁ ਭਾਵੈ ਤੇਵਡੁ ਹੋਇ ॥
परमेश्वराची महानता त्याच्या इच्छेनुसार वाढते आणि कमी होते.

ਨਾਨਕ ਜਾਣੈ ਸਾਚਾ ਸੋਇ ॥
श्री गुरु नानक म्हणतात की तो सत्य स्वरूप निरंकाराच आपल्या अमूल्य गुणांना जाणतो.

ਜੇ ਕੋ ਆਖੈ ਬੋਲੁਵਿਗਾੜੁ ॥
जर कोणी अहंकारी म्हणाला की तो किती मोठा आहे,

ਤਾ ਲਿਖੀਐ ਸਿਰਿ ਗਾਵਾਰਾ ਗਾਵਾਰੁ ॥੨੬॥
तर त्याला महामूर्ख समजले जाते. ॥२६॥

ਸੋ ਦਰੁ ਕੇਹਾ ਸੋ ਘਰੁ ਕੇਹਾ ਜਿਤੁ ਬਹਿ ਸਰਬ ਸਮਾਲੇ ॥
त्या रक्षक परमेश्वराचे दार आणि घर कसे आहे, जिथे तो बसून संपूर्ण सृष्टीचा सांभाळ करतो?

ਵਾਜੇ ਨਾਦ ਅਨੇਕ ਅਸੰਖਾ ਕੇਤੇ ਵਾਵਣਹਾਰੇ ॥
(येथे सद्‌गुरुजी त्यांच्या निवृत्तीच्या वेळी या प्रश्नाचे उत्तर देतात) हे मानव! त्याच्या दारात असंख्य प्रकारची वाद्ये आहेत आणि अनेक लोक ती वाद्ये वाजवत आहेत.

ਕੇਤੇ ਰਾਗ ਪਰੀ ਸਿਉ ਕਹੀਅਨਿ ਕੇਤੇ ਗਾਵਣਹਾਰੇ ॥
तेथे अनेक राग आहेत आणि राग गाणारे ही असंख्य लोक आहेत. सर्व आपापल्या पद्धतीने तुझे गुणगान गात आहेत.

ਗਾਵਹਿ ਤੁਹਨੋ ਪਉਣੁ ਪਾਣੀ ਬੈਸੰਤਰੁ ਗਾਵੈ ਰਾਜਾ ਧਰਮੁ ਦੁਆਰੇ ॥
वारा, पाणी आणि अग्नि देवता त्या निरंकाराचे गुणगान गात आहेत आणि सर्व प्राणिमात्रांच्या कृतींचे विश्लेषक धर्मराजही त्याच्या दारात उभे राहून त्याची महिमा गात आहेत.

ਗਾਵਹਿ ਚਿਤੁ ਗੁਪਤੁ ਲਿਖਿ ਜਾਣਹਿ ਲਿਖਿ ਲਿਖਿ ਧਰਮੁ ਵੀਚਾਰੇ ॥
सजीवांनी केलेल्या कर्माविषयी लिहिणारा चित्र-गुप्तही त्या अकाल-पुरुषाचे गुणगान गातो आणि धर्मराजा चित्र-गुप्ताने लिहिलेल्या शुभ-अशुभ कर्माचा विचार करतो.

ਗਾਵਹਿ ਈਸਰੁ ਬਰਮਾ ਦੇਵੀ ਸੋਹਨਿ ਸਦਾ ਸਵਾਰੇ ॥
तुझ्याद्वारे निर्मित शिव, ब्रह्मा आणि त्यांच्या देवी (शक्ती) हे सर्व तुझेच गुणगान करत आहेत

ਗਾਵਹਿ ਇੰਦ ਇਦਾਸਣਿ ਬੈਠੇ ਦੇਵਤਿਆ ਦਰਿ ਨਾਲੇ ॥
हे निरंकार ! सर्व देव आणि सिंहासनावर बसलेला स्वर्गाचा अधिपती इंद्र इतर देवतांसह तुझ्या दारात उभे राहून तुझे गुणगान गात आहे.

ਗਾਵਹਿ ਸਿਧ ਸਮਾਧੀ ਅੰਦਰਿ ਗਾਵਨਿ ਸਾਧ ਵਿਚਾਰੇ ॥
कर्तृत्ववान लोक समाधीत असताना तुझी स्तुती करतात, विचारी ऋषी विवेकाने तुझी स्तुती करतात.

ਗਾਵਨਿ ਜਤੀ ਸਤੀ ਸੰਤੋਖੀ ਗਾਵਹਿ ਵੀਰ ਕਰਾਰੇ ॥
यती, सती आणि समाधानी लोकही तुझे गुणगान गातात तसेच पराक्रमी योद्धेही तुझे गुणगान करतात.

ਗਾਵਨਿ ਪੰਡਿਤ ਪੜਨਿ ਰਖੀਸਰ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਵੇਦਾ ਨਾਲੇ ॥
जगातील सर्व विद्वान आणि महान जितेंद्रिय ऋषी युगानुयुगे वेदांचा अभ्यास करून त्या अकालपुरुषाची स्तुती करत आहेत.

ਗਾਵਹਿ ਮੋਹਣੀਆ ਮਨੁ ਮੋਹਨਿ ਸੁਰਗਾ ਮਛ ਪਇਆਲੇ ॥
मन मोहून टाकणाऱ्या सर्व सुंदर स्त्रिया स्वर्ग, मृत्यू आणि नरकात तुझे गुणगान गात आहेत.

ਗਾਵਨਿ ਰਤਨ ਉਪਾਏ ਤੇਰੇ ਅਠਸਠਿ ਤੀਰਥ ਨਾਲੇ ॥
निरंकाराने निर्माण केलेली चौदा रत्ने, जगातील अडुसष्ठ तीर्थक्षेत्रे आणि त्यात उपस्थित संतही त्याचे गुणगान गातात.

ਗਾਵਹਿ ਜੋਧ ਮਹਾਬਲ ਸੂਰਾ ਗਾਵਹਿ ਖਾਣੀ ਚਾਰੇ ॥
सर्व योद्धे, पराक्रमी पुरुष आणि शूर पुरुष अकालपुरुषाची स्तुती करतात, उत्पत्तीचे चार स्त्रोत (अण्डज, जरायुज, स्वेदज व उदभिज्ज) देखील त्याची स्तुती करतात.

ਗਾਵਹਿ ਖੰਡ ਮੰਡਲ ਵਰਭੰਡਾ ਕਰਿ ਕਰਿ ਰਖੇ ਧਾਰੇ ॥
नवखंड, मंडल आणि संपूर्ण ब्रम्हांड, ज्या निर्मात्याने निर्माण केले आहे आणि धारण केले आहे, ते सर्व तुझे गुणगान गातात.

ਸੇਈ ਤੁਧੁਨੋ ਗਾਵਹਿ ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵਨਿ ਰਤੇ ਤੇਰੇ ਭਗਤ ਰਸਾਲੇ ॥
साक्षात जे तुझ्या भक्तीत लीन आहेत, जे तुझ्या नामात रमलेले आहेत आणि जे तुझ्या नावाचे रसिक आहेत, तेच तुझे गुणगान गाऊ शकतात.

ਹੋਰਿ ਕੇਤੇ ਗਾਵਨਿ ਸੇ ਮੈ ਚਿਤਿ ਨ ਆਵਨਿ ਨਾਨਕੁ ਕਿਆ ਵੀਚਾਰੇ ॥
असे असंख्य आणखी जीव मला आठवत नाही आहेत, जे तुझी स्तुती करतात. हे नानक ! मी त्या जीवांची गणना म्हणजे विचार कुठे पर्यंत करू.

ਸੋਈ ਸੋਈ ਸਦਾ ਸਚੁ ਸਾਹਿਬੁ ਸਾਚਾ ਸਾਚੀ ਨਾਈ ॥
त्या सत्यस्वरूप अकालपुरुषाचे अस्तित्त्व भूतकाळातही होते, या सद्‌गुणी निरांकाराचे अस्तित्त्व वर्तमानकाळातही राहील.

ਹੈ ਭੀ ਹੋਸੀ ਜਾਇ ਨ ਜਾਸੀ ਰਚਨਾ ਜਿਨਿ ਰਚਾਈ ॥
तो सदैव भविष्यात असेल, तो निर्माता परमेश्वर ना जन्म घेत, तसेच त्याचा नाशही कधी होत नाही.

ਰੰਗੀ ਰੰਗੀ ਭਾਤੀ ਕਰਿ ਕਰਿ ਜਿਨਸੀ ਮਾਇਆ ਜਿਨਿ ਉਪਾਈ ॥
सृष्टीचा निर्माता ईश्वराने आपल्या मायाजालातून रंगीबेरंगी, विविध आकाराचे आणि असंख्य सजीवांची निर्मिती केली आहे.

ਕਰਿ ਕਰਿ ਵੇਖੈ ਕੀਤਾ ਆਪਣਾ ਜਿਵ ਤਿਸ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ॥
आपल्या या उत्पतीला करून-करून तो आपल्या आवडीनुसारच बघतो म्हणजेच त्याच्या इच्छेनुसार त्यांची काळजी घेतो.

ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਕਰਸੀ ਹੁਕਮੁ ਨ ਕਰਣਾ ਜਾਈ ॥.
त्या अकालपुरुषाला जे काही काम चांगले वाटेल ते तो करतो आणि भविष्यातही करील, त्याला ते करण्याची आज्ञा देणारा त्याच्यासारखा कोणी नाही.

ਸੋ ਪਾਤਿਸਾਹੁ ਸਾਹਾ ਪਾਤਿਸਾਹਿਬੁ ਨਾਨਕ ਰਹਣੁ ਰਜਾਈ ॥੨੭॥
गुरु नानक म्हणतात की हे मानवा! तो देवाच्या राजांचा राजा म्हणजेच सम्राट आहे, त्याच्या आज्ञेत राहणेच योग्य आहे. ॥ २७ ॥

ਮੁੰਦਾ ਸੰਤੋਖੁ ਸਰਮੁ ਪਤੁ ਝੋਲੀ ਧਿਆਨ ਕੀ ਕਰਹਿ ਬਿਭੂਤਿ ॥
गुरुजी म्हणतात, हे मानव योगी! तू संतोष रुपी मुद्रा, दुष्कर्मातून लज्जेचे पात्र, पापमुक्त राहून इहलोक आणि परलोकात टिकवता येईल असा प्रतिष्ठेचा झगा अंगीकारून भगवंताच्या नामस्मरणाच्या तेजाने शरीर सुशोभित ठेवा.

ਖਿੰਥਾ ਕਾਲੁ ਕੁਆਰੀ ਕਾਇਆ ਜੁਗਤਿ ਡੰਡਾ ਪਰਤੀਤਿ ॥
मृत्यूचे स्मरण करणे तुझ्या मांडीवर झोपल्यासारखे आहे, शरीर शुद्ध ठेवणे ही योगाची युक्ती आहे, अकालपुरुषावरील तुमची दृढ श्रद्धा ही त्याची काठी आहे. हे सर्व सद्गुण अंगीकारणे हेच योग्याचे खरे रूप आहे.

ਆਈ ਪੰਥੀ ਸਗਲ ਜਮਾਤੀ ਮਨਿ ਜੀਤੈ ਜਗੁ ਜੀਤੁ ॥
तुम्ही जगातील सर्व प्राणिमात्रांवर प्रेम करावे, म्हणजेच त्यांचे सुख-दुःख स्वतःचे समजून अनुभवावे, हा तुमचा सर्वोत्तम पंथ (योगींचा सर्वोत्तम पंथ) आहे. वासनेसारख्या दुर्गुणांपासून मनावर विजय मिळवणे म्हणजे जग जिंकण्यासारखे आहे.

ਆਦੇਸੁ ਤਿਸੈ ਆਦੇਸੁ ॥
नमस्कार आहे, त्या केवळ त्या सगुण स्वरूप निरंकारालाच नमस्कार आहे.

ਆਦਿ ਅਨੀਲੁ ਅਨਾਦਿ ਅਨਾਹਤਿ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਏਕੋ ਵੇਸੁ ॥੨੮॥
जो सर्वांचे मूळ, रंगहीन, पवित्र स्वरूप, आदि रहित, अनश्वर व अपरिवर्तनीय स्वरूप आहे. ॥२८॥

ਭੁਗਤਿ ਗਿਆਨੁ ਦਇਆ ਭੰਡਾਰਣਿ ਘਟਿ ਘਟਿ ਵਾਜਹਿ ਨਾਦ ॥
हे मानव! निरंकाराच्या सर्वव्यापी ज्ञानाचे भांडार हेच तुझे भोजन आहे, तुमचे हृदय दयाळूपणाने भरले जाईल, कारण दयाळूपणानेच सद्गुण प्राप्त होतात. सतत उदयास येणारे चैतन्य हे एखाद्या संगीताच्या आवाजासारखे आहे.

ਆਪਿ ਨਾਥੁ ਨਾਥੀ ਸਭ ਜਾ ਕੀ ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਅਵਰਾ ਸਾਦ ॥
ज्याने संपूर्ण सृष्टी एकाच सूत्राने बांधली आहे, तो निर्माता परम ईश्वर नाथ आहेत, सर्व रिद्धी आणि सिद्धी वेगळ्या प्रकारच्या आहेत.

ਸੰਜੋਗੁ ਵਿਜੋਗੁ ਦੁਇ ਕਾਰ ਚਲਾਵਹਿ ਲੇਖੇ ਆਵਹਿ ਭਾਗ ॥
संयोग आणि वियोग हे दोन्ही नियम एकत्रितपणे या विश्वाचे कार्य चालवत आहेत, सजीवांना त्यांच्या कर्मानुसार त्यांचे भाग्य प्राप्त होते.

ਆਦੇਸੁ ਤਿਸੈ ਆਦੇਸੁ ॥
नम्रपणे देवाला धनुष्य,

ਆਦਿ ਅਨੀਲੁ ਅਨਾਦਿ ਅਨਾਹਤਿ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਏਕੋ ਵੇਸੁ ॥੨੯॥
कोण सर्वांत महत्त्वाचा आहे, पवित्र, सुरुवात न करता, वयोगटातील माध्यमातून अविनाशी आणि टिकणारे.

ਏਕਾ ਮਾਈ ਜੁਗਤਿ ਵਿਆਈ ਤਿਨਿ ਚੇਲੇ ਪਰਵਾਣੁ ॥
हिंदू विश्वासांनुसार, माया (सांसारिक भ्रम) गूढपणे गरोदर राहिली आणि तीन मुलांना (देवता) जन्म दिला.

ਇਕੁ ਸੰਸਾਰੀ ਇਕੁ ਭੰਡਾਰੀ ਇਕੁ ਲਾਏ ਦੀਬਾਣੁ ॥
यापैकी एक ब्रह्मदेव सृष्टी निर्माता, एक विष्णू जगाचा पालनपोषण करणारा आणि एक शिव संहारकाच्या रूपात दरबारात बसला.

ਜਿਵ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਿਵੈ ਚਲਾਵੈ ਜਿਵ ਹੋਵੈ ਫੁਰਮਾਣੁ ॥
ज्या प्रकारे अकालपुरुषाला योग्य वाटते त्याप्रकारे तो या तिघांवर नियंत्रण ठेवतो आणि हे देव त्याच्या आज्ञेनुसार कार्य करतात.

ਓਹੁ ਵੇਖੈ ਓਨਾ ਨਦਰਿ ਨ ਆਵੈ ਬਹੁਤਾ ਏਹੁ ਵਿਡਾਣੁ॥
सर्वात मोठे आश्चर्य म्हणजे देव सर्वांवर नजर ठेवतो, परंतु कोणीही त्याला पाहू शकत नाही.

ਆਦੇਸੁ ਤਿਸੈ ਆਦੇਸੁ ॥
नमस्कार आहे, त्या केवळ त्या सगुण स्वरूप निरंकारालाच नमस्कार आहे.

ਆਦਿ ਅਨੀਲੁ ਅਨਾਦਿ ਅਨਾਹਤਿ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਏਕੋ ਵੇਸੁ ॥੩੦॥
जो सर्वांचे मूळ, रंगहीन, पवित्र स्वरूप, आदि रहित, अनश्वर व अपरिवर्तनीय स्वरूप आहे. ॥३०॥

ਆਸਣੁ ਲੋਇ ਲੋਇ ਭੰਡਾਰ ॥
त्याचे आसन संपूर्ण सृष्टीत आहे आणि सृष्टीतील प्रत्येक जागी त्याचे भांडार आहे.

ਜੋ ਕਿਛੁ ਪਾਇਆ ਸੁ ਏਕਾ ਵਾਰ ॥
त्या परमेश्वराने संपूर्ण सृष्टीतील भांडारे एकदाच भरली आहेत.

ਕਰਿ ਕਰਿ ਵੇਖੈ ਸਿਰਜਣਹਾਰੁ ॥
विश्व निर्माण केल्यानंतर, परमेश्वर त्याच्या निर्मितीची काळजी घेत आहे.

ਨਾਨਕ ਸਚੇ ਕੀ ਸਾਚੀ ਕਾਰ ॥
हे नानक! निरंकाराच्या त्या खऱ्या स्वरूपाची संपूर्ण सृष्टीही सत्य आहे.

ਆਦੇਸੁ ਤਿਸੈ ਆਦੇਸੁ ॥
नमस्कार आहे, त्या केवळ त्या सगुण स्वरूप निरंकारालाच नमस्कार आहे.

ਆਦਿ ਅਨੀਲੁ ਅਨਾਦਿ ਅਨਾਹਤਿ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਏਕੋ ਵੇਸੁ ॥੩੧॥
जो सर्वांचे मूळ, रंगहीन, पवित्र स्वरूप, आदि रहित, अनश्वर व अपरिवर्तनीय स्वरूप आहे. ॥३१॥

ਇਕ ਦੂ ਜੀਭੌ ਲਖ ਹੋਹਿ ਲਖ ਹੋਵਹਿ ਲਖ ਵੀਸ ॥
एका जीभेऐवजी जरी लाखो जीभा झाल्यात अन्यथा लाखो जिभेच्या वीस लाख,

ਲਖੁ ਲਖੁ ਗੇੜਾ ਆਖੀਅਹਿ ਏਕੁ ਨਾਮੁ ਜਗਦੀਸ ॥
मग त्या जगदीश्वराचे एक नाम प्रत्येक जिभेने लाखो वेळा उच्चारावे, म्हणजे त्या भगवंताचे नामस्मरण रोज करावे.

ਏਤੁ ਰਾਹਿ ਪਤਿ ਪਵੜੀਆ ਚੜੀਐ ਹੋਇ ਇਕੀਸ ॥
या मार्गाने पती-देवाला भेटण्यासाठी असलेल्या नामाच्या पायऱ्या चढूनच त्या अद्वितीय परमेश्वराला भेटता येते.

ਸੁਣਿ ਗਲਾ ਆਕਾਸ ਕੀ ਕੀਟਾ ਆਈ ਰੀਸ ॥
तसे, ब्रह्मज्ञानींचे महान वचन ऐकून अगदी निकृष्ट प्राण्यांनाही देहबुद्धीने त्यांचे अनुकरण करण्याची इच्छा होते.

ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਪਾਈਐ ਕੂੜੀ ਕੂੜੈ ਠੀਸ ॥੩੨॥
परंतु गुरू नानकजी म्हणतात की त्या परमेश्वराची प्राप्ती त्यांच्या कृपेनेच होते, अन्यथा हे फक्त खोट्या लोकांचे खोटे शब्द आहेत. ॥३२॥

ਆਖਣਿ ਜੋਰੁ ਚੁਪੈ ਨਹ ਜੋਰੁ ॥
अकालपुरुषाच्या कृपेशिवाय या जीवाला काहीही बोलण्याची किंवा गप्प राहण्याची शक्ती नाही, म्हणजेच रसना नियंत्रित करणे जीवाच्या हातात नाही.

ਜੋਰੁ ਨ ਮੰਗਣਿ ਦੇਣਿ ਨ ਜੋਰੁ ॥
त्याच्यात ना मागण्याची ताकद आहे ना काही देण्याची क्षमता.

ਜੋਰੁ ਨ ਜੀਵਣਿ ਮਰਣਿ ਨਹ ਜੋਰੁ ॥
सजीवाला जिवंत राहायचे असले तरी त्याच्यात ताकद नसते, कारण अनेक वेळा उपचार सुरू असताना माणूस मरण पावतो, मरणेही त्याच्या हातात नसते.

ਜੋਰੁ ਨ ਰਾਜਿ ਮਾਲਿ ਮਨਿ ਸੋਰੁ ॥
जे धन, संपत्ती, वैभव मिळाल्याने मनुष्याच्या मनात अभिमान निर्माण होतो, हे सर्व प्राप्त करण्याची क्षमता सुद्धा त्या व्यक्तीत नसते.

ਜੋਰੁ ਨ ਸੁਰਤੀ ਗਿਆਨਿ ਵੀਚਾਰਿ ॥
श्रुतिवेदांच्या ज्ञानाचा विचार करण्याची ताकदही त्याच्यात (मनुष्यात) नाही.

ਜੋਰੁ ਨ ਜੁਗਤੀ ਛੁਟੈ ਸੰਸਾਰੁ ॥
जगापासून मुक्त होण्यासाठी सहा शास्त्रात दिलेल्या युक्त्या अंगीकारण्याचे सामर्थ्यही त्याच्यात (मनुष्यात) नाही.

ਜਿਸੁ ਹਥਿ ਜੋਰੁ ਕਰਿ ਵੇਖੈ ਸੋਇ ॥
ज्या अकालपुरुखाच्या हाती सत्ता आहे तोच सृष्टीची रचना करतो आणि सृष्टीची काळजी घेतो.

ਨਾਨਕ ਉਤਮੁ ਨੀਚੁ ਨ ਕੋਇ ॥੩੩॥
गुरू नानक म्हणतात की मग माणसाला हे समजले पाहिजे की या जगात कोणीही श्रेष्ठ किंवा कनिष्ठ नाही, ज्याला परमेश्वर त्याच्या कर्मानुसार ठेवतो तो तसाच राहतो. ॥३३॥

ਰਾਤੀ ਰੁਤੀ ਥਿਤੀ ਵਾਰ ॥
रात्री, ऋतू, तिथी, आठवड्याचे दिवस,

ਪਵਣ ਪਾਣੀ ਅਗਨੀ ਪਾਤਾਲ ॥
वारा, पाणी, अग्नी आणि पाताळ हे सर्व प्रपंच आहेत.

ਤਿਸੁ ਵਿਚਿ ਧਰਤੀ ਥਾਪਿ ਰਖੀ ਧਰਮ ਸਾਲ ॥
सृष्टिकर्ता परमेश्वराने त्यामध्ये पृथ्वीच्या रूपात धर्मशाळा स्थापन केली आहे, यालाच कर्मभूमी म्हणतात.

ਤਿਸੁ ਵਿਚਿ ਜੀਅ ਜੁਗਤਿ ਕੇ ਰੰਗ ॥
त्या धर्मशाळेत विविध प्रकारचे प्राणी आहेत, ज्यांचे विविध प्रकारचे धार्मिक विधी आणि उपासना पद्धती आहेत आणि त्यांचे श्वेत आणि अश्वेत असे विविध प्रकारचे वर्ण आहेत.

ਤਿਨ ਕੇ ਨਾਮ ਅਨੇਕ ਅਨੰਤ ॥
ज्यांची नावे असंख्य आणि अंतहीन आहेत.

ਕਰਮੀ ਕਰਮੀ ਹੋਇ ਵੀਚਾਰੁ ॥
जगात फिरणारे असंख्य जीवांना त्यांच्या चांगल्या आणि वाईट कर्मानुसार त्यांचा विचार केला जातो.

ਸਚਾ ਆਪਿ ਸਚਾ ਦਰਬਾਰੁ ॥
विचार करणारा तो निरंकार स्वत: सत्य आहे आणि त्याचा दरबार सुद्धा सत्य आहे.

ਤਿਥੈ ਸੋਹਨਿ ਪੰਚ ਪਰਵਾਣੁ ॥
जे प्रामाणिक संत आहेत तेच त्याच्या दरबारात अलंकृत होतात,

ਨਦਰੀ ਕਰਮਿ ਪਵੈ ਨੀਸਾਣੁ ॥
ते दयाळू परमेश्वराडून कृपेचे चिन्ह प्राप्त करतात.

ਕਚ ਪਕਾਈ ਓਥੈ ਪਾਇ ॥
परमेश्वराच्या दरबारात यश की अपयश याची कसोटी होते.

ਨਾਨਕ ਗਇਆ ਜਾਪੈ ਜਾਇ ॥੩੪॥
हे नानक! तिथे जाऊनच ही वस्तुस्थिती ठरवता येईल. ॥३४॥

ਧਰਮ ਖੰਡ ਕਾ ਏਹੋ ਧਰਮੁ ॥
हा धर्मखंडाचा (कर्मकांडात) नियम आहे; जो मागील ओळींमध्ये सांगितला आहे.

ਗਿਆਨ ਖੰਡ ਕਾ ਆਖਹੁ ਕਰਮੁ ॥
(गुरु नानक जी) आता ज्ञानखंडाच्या वर्तनाचे वर्णन करतात.

ਕੇਤੇ ਪਵਣ ਪਾਣੀ ਵੈਸੰਤਰ ਕੇਤੇ ਕਾਨ ਮਹੇਸ ॥
(या जगात) वारा, पाणी, अग्नी यांचे अनेक प्रकार आहेत आणि कृष्ण आणि रुद्र (शिव) यांची अनेक रूपे आहेत.

ਕੇਤੇ ਬਰਮੇ ਘਾੜਤਿ ਘੜੀਅਹਿ ਰੂਪ ਰੰਗ ਕੇ ਵੇਸ ॥
ब्रह्मासारखे अनेक देवता असंख्य रूप आणि रंगांमध्ये तयार केले जात आहेत.

ਕੇਤੀਆ ਕਰਮ ਭੂਮੀ ਮੇਰ ਕੇਤੇ ਕੇਤੇ ਧੂ ਉਪਦੇਸ ॥
कर्मभूमी, सुमेर-पर्वत, ध्रुव भक्त आणि त्यांचे उपदेशक आहेत

ਕੇਤੇ ਇੰਦ ਚੰਦ ਸੂਰ ਕੇਤੇ ਕੇਤੇ ਮੰਡਲ ਦੇਸ ॥
इंद्र आणि चंद्र ही अनेक आहेत, सूर्य ही अनेक आहेत, प्रदेश आणि प्रदेशांमध्ये देश ही अनेक

आहेत.

ਕੇਤੇ ਸਿਧ ਬੁਧ ਨਾਥ ਕੇਤੇ ਕੇਤੇ ਦੇਵੀ ਵੇਸ ॥
असे कितीतरी सिद्ध, विद्वान आणि नाथ आहेत, देवींचे कितीतरी अवतार आहेत.

ਕੇਤੇ ਦੇਵ ਦਾਨਵ ਮੁਨਿ ਕੇਤੇ ਕੇਤੇ ਰਤਨ ਸਮੁੰਦ ॥
अनेक देव, दानव, ऋषी आणि रत्नांनी भरलेले अनेक महासागर आहेत.

ਕੇਤੀਆ ਖਾਣੀ ਕੇਤੀਆ ਬਾਣੀ ਕੇਤੇ ਪਾਤ ਨਰਿੰਦ ॥
उत्पत्तीचे कितीतरी स्त्रोत आहेत (अंदाज-जरायुजादि), किती प्रकारचे वाणी (परा, पश्यंती इ.), कितीतरी राजे आणि सम्राट आहेत.

ਕੇਤੀਆ ਸੁਰਤੀ ਸੇਵਕ ਕੇਤੇ ਨਾਨਕ ਅੰਤੁ ਨ ਅੰਤੁ ॥੩੫॥
तेथे अनेक वेद आणि स्तोत्रे आहेत, त्यांचे अनेक सेवक आहेत, गुरु नानक जी म्हणतात की त्यांच्या निर्मितीला अंत नाही; या सर्वाचा शेवट ज्ञानखंडात गेल्याने होतो, जिथे जीव ज्ञानी होतो. ॥३५॥

ਗਿਆਨ ਖੰਡ ਮਹਿ ਗਿਆਨੁ ਪਰਚੰਡੁ ॥
ज्ञानखंडात सांगितलेले ज्ञान शक्तिशाली आहे.

ਤਿਥੈ ਨਾਦ ਬਿਨੋਦ ਕੋਡ ਅਨੰਦੁ ॥
ज्ञानी झाल्यानंतर माणसाला अगदी छोटी गोष्ट पाहून किंवा ऐकूनही अवर्णनीय आनंद आणि कुतूहल अनुभवायला मिळते.

ਸਰਮ ਖੰਡ ਕੀ ਬਾਣੀ ਰੂਪੁ ॥
(श्रम खंडात परमेश्वराची भक्ती महत्त्वाची मानली जाते) परमेश्वराची आराधना करण्यासाठी पुढाकार घेणाऱ्या संतांचे बोली मधुर असते.

ਤਿਥੈ ਘਾੜਤਿ ਘੜੀਐ ਬਹੁਤੁ ਅਨੂਪੁ ॥
या अवस्थेत (श्रम खंडात) प्रबुद्ध मनाने एक अनोखे सौंदर्य निर्माण केले आहे.

ਤਾ ਕੀਆ ਗਲਾ ਕਥੀਆ ਨਾ ਜਾਹਿ ॥ ਜੇ ਕੋ ਕਹੈ ਪਿਛੈ ਪਛੁਤਾਇ ॥
अशा मनाच्या उन्नत विचार प्रक्रियेचे वर्णन करणे शक्य नाही आणि जर कोणी प्रयत्न केला तर तो शेवटी पश्चात्ताप करतो.

ਤਿਥੈ ਘੜੀਐ ਸੁਰਤਿ ਮਤਿ ਮਨਿ ਬੁਧਿ ॥
वेद, शास्त्र, ज्ञान, मन आणि बुद्धी तिथेच निर्माण होते.

ਤਿਥੈ ਘੜੀਐ ਸੁਰਾ ਸਿਧਾ ਕੀ ਸੁਧਿ ॥੩੬॥
तेथे दैवी बुद्धी असलेल्या देवांची कल्पना निर्माण होते आणि परिपूर्ण स्थिती प्राप्त होते. ॥ ३६॥

ਕਰਮ ਖੰਡ ਕੀ ਬਾਣੀ ਜੋਰੁ ॥
ज्यांना परमेश्वराचा आशीर्वाद लाभतो त्या उपासकांची वाणी शक्तिशाली होते.

ਤਿਥੈ ਹੋਰੁ ਨ ਕੋਈ ਹੋਰੁ ॥
जेथे हे उपासक आहेत तेथे दुसरे कोणी राहात नाही.

ਤਿਥੈ ਜੋਧ ਮਹਾਬਲ ਸੂਰ ॥
त्या उपासकांमध्ये शरीरावर विजय मिळवणारे योद्धे, पराक्रमी पुरुष आणि इंद्रियांवर विजय मिळवणारे योद्धे तेथे पोहोचतात.

ਤਿਨ ਮਹਿ ਰਾਮੁ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰ ॥
भगवान राम त्यांच्यात परिपूर्ण राहतात.

ਤਿਥੈ ਸੀਤੋ ਸੀਤਾ ਮਹਿਮਾ ਮਾਹਿ ॥
(निराकार रूपातील रामाबरोबरच तेजस्वरूप असलेली सीता ही चंद्रासारखी तेजस्वी आणि मनाला शांत करणारी आहे.) अशा स्थितीत उपासक परमेश्वराची स्तुती करण्यात पूर्णपणे तल्लीन राहतात.

ਤਾ ਕੇ ਰੂਪ ਨ ਕਥਨੇ ਜਾਹਿ ॥
असे स्वरूप प्राप्त करणाऱ्यांच्या गुणांचे वर्णन करता येत नाहीत.

ਨਾ ਓਹਿ ਮਰਹਿ ਨ ਠਾਗੇ ਜਾਹਿ ॥ ਜਿਨ ਕੈ ਰਾਮੁ ਵਸੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥
ते उपासक मारले जाऊ शकत नाहीत आणि फसवले जात नाहीत, ज्याच्या हृदयात रामाचे रूप विद्यमान असते.

ਤਿਥੈ ਭਗਤ ਵਸਹਿ ਕੇ ਲੋਅ ॥
अनेक जगातील भक्त तेथेच राहतात.

ਕਰਹਿ ਅਨੰਦੁ ਸਚਾ ਮਨਿ ਸੋਇ ॥
त्यांना चिरंतन आनंदाचा अनुभव येतो कारण परमेश्वर नेहमी त्यांच्या मनात राहतो.

ਸਚ ਖੰਡਿ ਵਸੈ ਨਿਰੰਕਾਰੁ ॥
सत्य धारण करणाऱ्यांच्या निराकार (सचखंड) मध्ये तो वास करतो; म्हणजेच वैकुंठ लोकात, जिथे सद्‌गुणी लोक राहतात, तिथे परमेश्वराचे ते सगुण रूप वास करते.

ਕਰਿ ਕਰਿ ਵੇਖੈ ਨਦਰਿ ਨਿਹਾਲ ॥
हा सृष्टिकर्ता ईश्वर आपल्या सृष्टीकडे कृपेच्या दृष्टीने पाहतो, म्हणजेच त्याचे पालनपोषण करतो.

ਤਿਥੈ ਖੰਡ ਮੰਡਲ ਵਰਭੰਡ ॥
या सचखंडात अनंत खंड, मंडल आणि ब्रम्हांड आहे.

ਜੇ ਕੋ ਕਥੈ ਤ ਅੰਤ ਨ ਅੰਤ ॥
जर कोणी या गोष्टींचे वर्णन करण्याचा प्रयत्न करीत असेल तर त्याला कळेल की त्याचा अंत नाही.

ਤਿਥੈ ਲੋਅ ਲੋਅ ਆਕਾਰ ॥
तिथे अनेक विश्वे विद्यमान आहेत आणि त्यामध्ये राहणाऱ्या लोकांचे अस्तित्वही खूप आहे.

ਜਿਵ ਜਿਵ ਹੁਕਮੁ ਤਿਵੈ ਤਿਵ ਕਾਰ ॥
एखाद्याला हे समजते की प्रत्येक गोष्ट परमेश्वराच्या आज्ञेनुसार कार्य करते.

ਵੇਖੈ ਵਿਗਸੈ ਕਰਿ ਵੀਚਾਰੁ ॥
परमेश्वर त्याने निर्माण केलेले जग पाहून आणि त्याच्या चांगल्या-वाईट कर्मांचा विचार करून आनंदी होतो.

ਨਾਨਕ ਕਥਨਾ ਕਰੜਾ ਸਾਰੁ ॥੩੭॥
गुरु नानकजी म्हणतात की मी सांगितलेल्या निरंकाराच्या मूळ साराचे वर्णन करणे फार कठीण आहे. ॥३७॥

ਜਤੁ ਪਾਹਾਰਾ ਧੀਰਜੁ ਸੁਨਿਆਰੁ ॥
इंद्रियांच्या नियंत्रणाच्या रूपात भट्टी असावी, संयमाच्या रूपात सुवर्णकार असावा.

ਅਹਰਣਿ ਮਤਿ ਵੇਦੁ ਹਥੀਆਰੁ ॥
अचल बुद्धी रुपी ऐरण असावी आणि गुरु ज्ञान रुपी हातोडा असावा.

ਭਉ ਖਲਾ ਅਗਨਿ ਤਪ ਤਾਉ ॥
निरंकाराच्या भीतीला धौंकनी बनवा आणि आपल्या तपस्वी जीवनाला अग्नीचा ताप बनवा.

ਭਾਂਡਾ ਭਾਉ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਤਿਤੁ ਢਾਲਿ ॥
हृदय-प्रेमाचे पात्र बनवून त्यात परमेश्वराच्या नामाचे अमृत वितळले पाहिजे.

ਘੜੀਐ ਸਬਦੁ ਸਚੀ ਟਕਸਾਲ ॥
या खऱ्या टांकसाळीत नैतिक जीवन निर्माण होते. म्हणजेच अशा टांकसाळीतूनच सद्‌गुणी जीवन निर्माण होऊ शकते.

ਜਿਨ ਕਉ ਨਦਰਿ ਕਰਮੁ ਤਿਨ ਕਾਰ ॥
ज्यांच्यावर अकालपुरुषाचा आशीर्वाद असतो त्यांनाच ही कामे करता येतात.

ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਨਦਰਿ ਨਿਹਾਲ ॥੩੮॥
हे नानक! अशा पुण्यवान जीवांना परमेश्वराच्या कृपेचा सागर लाभतो. ॥ ३८ ॥

ਸਲੋਕੁ ॥
सलोकु ॥

ਪਵਣੁ ਗੁਰੂ ਪਾਣੀ ਪਿਤਾ ਮਾਤਾ ਧਰਤਿ ਮਹਤੁ ॥
संपूर्ण सृष्टीचा गुरु वारा आहे, पाणी वडील आहे आणि पृथ्वी ही महान आई आहे.

ਦਿਵਸੁ ਰਾਤਿ ਦੁਇ ਦਾਈ ਦਾਇਆ ਖੇਲੈ ਸਗਲ ਜਗਤੁ ॥
दिवस आणि रात्र हे दोन्ही दास आणि दासी (मुलांना खेळ खेळवणारे) सारखे आहेत आणि संपूर्ण जग या दोघांच्या मांडीवर खेळत आहे.

ਚੰਗਿਆਈਆ ਬੁਰਿਆਈਆ ਵਾਚੈ ਧਰਮੁ ਹਦੂਰਿ ॥
त्या अकालपुरुषाच्या दरबारात शुभ-अशुभ कर्माची चर्चा होईल.

ਕਰਮੀ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਕੇ ਨੇੜੈ ਕੇ ਦੂਰਿ ॥
एखाद्याच्या शुभ आणि शुभ कर्मांच्या परिणामी, जीव परमेश्वरापासून जवळ किंवा दूर होतो.

ਜਿਨੀ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ ਗਏ ਮਸਕਤਿ ਘਾਲਿ ॥
ज्यांनी परमेश्वराचे नामस्मरण केले, त्यांचे नामस्मरण, तपश्चर्या इत्यादी कष्ट सफल झाले.

ਨਾਨਕ ਤੇ ਮੁਖ ਉਜਲੇ ਕੇਤੀ ਛੁਟੀ ਨਾਲਿ ॥੧॥
गुरु नानक देवजी म्हणतात की अशा चांगल्या आत्म्यांचे चेहरे उजळले आहेत आणि त्यांच्या सोबत अनेक आत्मे आहेत, म्हणजेच त्यांचे पालन केल्याने आपण जन्म -मृत्यूच्या चक्रातून मुक्त झालो आहोत. ॥१॥

ਅਰਦਾਸ
प्रार्थना

੧ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹਿ॥
देव एकच आहे. सर्व विजय अद्‌भूत गुरू (देवाचा) आहे.

ਸ੍ਰੀ ਭਗੌਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ।
आदरणीय तलवार किंवा कृपाण (दुष्टांचा नाश करणाऱ्याच्या रूपातील देव) आम्हाला मदत करो!

ਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਭਗੌਤੀ ਜੀ ਕੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦||
दहाव्या गुरूंनी वाचलेली आदरणीय तलवारीची कविता.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਗੌਤੀ ਸਿਮਰਿ ਕੈ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਲਈਂ ਧਿਆਇ॥
प्रथम तलवारीचे स्मरण करा (दुष्टांचा नाश करणाऱ्या देवाच्या रूपात); मग नानकचे स्मरण करा. (त्यांच्या आध्यात्मिक योगदानावर लक्ष ठेवा)

ਫਿਰ ਅੰਗਦ ਗੁਰ ਤੇ ਅਮਰਦਾਸੁ ਰਾਮਦਾਸੈ ਹੋਈਂ ਸਹਾਇ॥
मग गुरू अंगद, गुरू अमर दास आणि गुरु रामदास यांचे स्मरण आणि ध्यान करा; ते आम्हाला मदत करू शकतात! (त्यांच्या आध्यात्मिक योगदानावर लक्ष द्या)

ਅਰਜਨ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਨੋ ਸਿਮਰੌਂ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਰਾਇ॥
गुरू अर्जन, गुरु हरगोविंद आणि आदरणीय गुरू हर राय यांचे स्मरण आणि ध्यान करा. (त्यांच्या आध्यात्मिक योगदानावर लक्ष द्या)

ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਧਿਆਈਐ ਜਿਸ ਡਿਠੈ ਸਭਿ ਦੁਖ ਜਾਇ॥
आदरणीय गुरू हरिकृष्ण यांचे स्मरण आणि ध्यान करा, ज्यांच्या दर्शनाने सर्व दुःख नाहीसे होतात. (त्यांच्या आध्यात्मिक योगदानावर लक्ष द्या)

ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਿਮਰਿਐ ਘਰ ਨਉ ਨਿਧਿ ਆਵੈ ਧਾਇ॥
गुरू तेग बहादूर यांचे स्मरण करा आणि मग आध्यात्मिक संपत्तीचे नऊ स्त्रोत (धैर्य, क्षमा, अस्तेय, सौचा, इंद्रिय निग्रह, बुद्धी, विद्या सत्य, अक्रोध) तुमच्या घरी त्वरेने येतील.

ਸਭ ਥਾਂਈ ਹੋਇ ਸਹਾਇ॥
हे देवा ! कृपया आम्हाला सर्वत्र मार्ग दाखवून मदत करा.

ਦਸਵਾਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ! ਸਭ ਥਾਂਈ ਹੋਇ ਸਹਾਇ॥
आदरणीय दहावे गुरु गोविंद सिंग यांचे स्मरण करा. (त्यांच्या आध्यात्मिक योगदानावर विचार करा). हे देवा ! कृपया आम्हाला सर्वत्र मार्ग दाखवून मदत करा.

ਦਸਾਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀਆਂ ਦੀ ਜੋਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਠ ਦੀਦਾਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਧਰ ਕੇ ਬੋਲੋ ਜੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ!
आदरणीय गुरू ग्रंथ साहिबमध्ये असलेल्या दहा राजांच्या दिव्य प्रकाशाचा विचार करा आणि मनन करा आणि तुमचे विचार त्यांच्या दैवी शिकवणीकडे वळवा आणि गुरू ग्रंथ साहिबच्या दर्शनाने आनंद मिळवा; म्हणा वाहे गुरू! (अद्‌भुत देव)!

ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ, ਚੌਹਾਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ, ਚਾਲ੍ਹੀਆਂ ਮੁਕਤਿਆਂ, ਹਠੀਆਂ ਜਪੀਆਂ, ਤਪੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾ ਨਾਮ ਜਪਿਆ, ਵੰਡ ਛਕਿਆ, ਦੇਗ ਚਲਾਈ, ਤੇਗ ਵਾਹੀ, ਦੇਖ ਕੇ ਅਣਡਿੱਠ ਕੀਤਾ, ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ, ਸਚਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਧਿਆਨ ਧਰ ਕੇ, ਖਾਲਸਾ ਜੀ ! ਬੋਲੋ ਜੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ!
चार पुत्रांच्या (गुरू गोविंद सिंग यांच्या) पाच प्रिय व्यक्तींच्या कर्माचा विचार करा; चाळीस हुतात्म्यांपैकी; अदम्य दृढनिश्चयाच्या शूर शिखांचे; नामाच्या रंगात रंगलेल्या भक्तांपैकी; जे नामात लीन झाले होते; ज्यांनी नामाचे स्मरण केले आणि त्यांच्या सहवासात एकत्र जेवले; ज्यांनी मोफत स्वयंपाकघर सुरू केले; ज्यांनी तलवारी चालवल्या (सत्य राखण्यासाठी); ज्यांनी इतरांच्या कमतरतांकडे दुर्लक्ष केले; उपरोक्त सर्व शुद्ध आणि खरोखर एकनिष्ठ होते; म्हणा वाहे गुरू! (अद्‌भुत देव)!

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਨੇ ਧਰਮ ਹੇਤ ਸੀਸ ਦਿੱਤੇ, ਬੰਦ ਬੰਦ ਕਟਾਏ, ਖੋਪਰੀਆਂ ਲੁਹਾਈਆਂ, ਚਰਖੜੀਆਂ ਤੇ ਚੜ੍ਹੇ, ਆਰਿਆਂ ਨਾਲ ਚਿਰਾਏ ਗਏ, ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਹਾਰਿਆ, ਸਿੱਖੀ ਕੇਸਾਂ ਸੁਆਸਾਂ ਨਾਲ ਨਿਬਾਹੀ, ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਧਿਆਨ ਧਰ ਕੇ ਖਾਲਸਾ ਜੀ! ਬੋਲੋ ਜੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ!
विचार करा आणि त्या शूर शीख पुरुषांनी तसेच स्त्रियांनी केलेल्या अनोख्या सेवेचा विचार करा, ज्यांनी आपले मस्तक बलिदान दिले परंतु त्यांच्या शीख धर्माचे समर्पण केले नाही; ज्यांच्या शरीराच्या प्रत्येक भागाचे तुकडे केले गेले; ज्यांच्या डोक्याची त्वचा काढली जायची; ज्यांना बांधून चाकांवर फिरवले गेले आणि त्यांच्या शरीराचे तुकडे-तुकडे केले गेले; ज्यांना आरीने कापले होते; ज्यांची जिवंतपणी कातडी काढली गेली; ज्यांनी गुरुद्वारांची प्रतिष्ठा राखण्यासाठी स्वतःचे बलिदान दिले; ज्यांनी त्यांच्या शीख धर्माचा त्याग केला नाही; ज्यांनी त्यांचा शीख धर्म पाळला आणि शेवटच्या श्वासापर्यंत त्यांचे लांब केस जतन केले; म्हणा वाहे गुरू! (अद्‌भुत देव)!

ਪੰਜਾਂ ਤਖਤਾਂ, ਸਰਬੱਤ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਧਰ ਕੇ ਬੋਲੋ ਜੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ!
तुमचे विचार शीख धर्माच्या सर्व सिंहासनांवर आणि सर्व गुरुद्वारांकडे वळवा; म्हणा वाहे गुरू! (आश्चर्यकारक देव)!

ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਕੀ ਅਰਦਾਸ ਹੈ ਜੀ, ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਕੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਚਿਤ ਆਵੇ, ਚਿੱਤ ਆਵਨ ਕਾ ਸਦਕਾ ਸਰਬ ਸੁਖ ਹੋਵੇ।
प्रथम संपूर्ण आदरणीय खालशांनी तुझ्या नामाचे चिंतन करावे अशी विनंती करतो; आणि सर्व सुख आणि आराम अशा ध्यानाद्वारे मिळू शकतात.

ਜਹਾਂ ਜਹਾਂ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਸਾਹਿਬ, ਤਹਾਂ ਤਹਾਂ ਰਛਿਆ ਰਿਆਇਤ, ਦੇਗ ਤੇਗ ਫ਼ਤਹਿ, ਬਿਰਦ ਕੀ ਪੈਜ, ਪੰਥ ਕੀ ਜੀਤ, ਸ੍ਰੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਹਾਇ, ਖਾਲਸੇ ਜੀ ਕੇ ਬੋਲ ਬਾਲੇ, ਬੋਲੋ ਜੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ!
जेथे जेथे आदरणीय खालसा उपस्थित असेल तेथे तुमचे संरक्षण आणि कृपा द्या; मुक्त स्वयंपाकघर आणि तलवार कधीही अपयशी होऊ नये; आपल्या भक्तांचा सन्मान राखा; शीख लोकांवर विजय मिळवा; आदरणीय तलवार नेहमी आमच्या मदतीला येवो; खालशांना नेहमीच सन्मान मिळो; म्हणा वाहे गुरू! (अद्‌भुत देव)!

ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਦਾਨ, ਕੇਸ ਦਾਨ, ਰਹਿਤ ਦਾਨ, ਬਿਬੇਕ ਦਾਨ, ਵਿਸਾਹ ਦਾਨ, ਭਰੋਸਾ ਦਾਨ, ਦਾਨਾਂ ਸਿਰ ਦਾਨ, ਨਾਮ ਦਾਨ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੀ ਦੇ ਇਸ਼ਨਾਨ, ਚੌਂਕੀਆਂ, ਝੰਡੇ, ਬੁੰਗੇ, ਜੁਗੋ ਜੁਗ ਅਟੱਲ, ਧਰਮ ਕਾ ਜੈਕਾਰ, ਬੋਲੋ ਜੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ!!!
शिखांना शीख धर्माची भेट, लांब केसांची देणगी, शीख कायदे पाळण्याची देणगी, दैवी ज्ञानाची देणगी, दृढ विश्वासाची देणगी, विश्वासाची देणगी आणि नामाची सर्वात मोठी भेट द्या. हे देवा! गायक, वाडा आणि ध्वज सदैव अस्तित्वात असू द्या; सत्याचा सदैव विजय असो; वाहे गुरु (आश्चर्यकारक देव)!

ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਮਨ ਨੀਵਾਂ, ਮਤ ਉੱਚੀ ਮਤ ਦਾ ਰਾਖਾ ਆਪ ਵਾਹਿਗੁਰੂ।
सर्व शीखांची मने नम्र राहोत आणि त्यांची बुद्धी उदात्त होवो; हे देवा! तू बुद्धीचा रक्षक आहेस.

ਹੇ ਨਿਮਾਣਿਆਂ ਦੇ ਮਾਣ, ਨਿਤਾਣਿਆਂ ਦੇ ਤਾਣ, ਨਿਓਟਿਆਂ ਦੀ ਓਟ, ਸੱਚੇ ਪਿਤਾ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ! ਆਪ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰ.....ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਹੈ ਜੀ।
हे खरे पिता, वाहे गुरु! तू नम्रांचा सन्मान आहेस, असहायांचे सामर्थ्य आहेस, निराधारांचे आश्रयस्थान आहेस, आम्ही तुझ्या उपस्थितीत नम्रपणे प्रार्थना करतो...

ਅੱਖਰ ਵਾਧਾ ਘਾਟਾ ਭੁੱਲ ਚੁੱਕ ਮਾਫ ਕਰਨੀ। ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਕਾਰਜ ਰਾਸ ਕਰਨੇ।

वरील प्रार्थनेचे पठण करताना आमच्या चुका आणि उणीवा क्षमा करा. दयाळूपणे सर्वांच्या उद्देश्यांना पूर्ण करा.

ਸੇਈ ਪਿਆਰੇ ਮੇਲ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਿਲਿਆਂ ਤੇਰਾ ਨ ਚਿੱਤਆਵੇ। ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ, ਤੇਰੇ ਭਾਣੇ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ।

कृपा करून आम्हांला त्या खऱ्या भक्तांची भेट घडवून दे, ज्यांच्या भेटीने आम्ही तुझ्या नामाचे स्मरण व चिंतन करू शकतो. हे देवा! खरे गुरू नानक यांच्या द्वारे, तुझे नाव उंच होवो आणि तुझ्या इच्छेनुसार सर्वांची उन्नती होवो.

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖ਼ਾਲਸਾ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ

खालसा देवाचा आहे; सर्व विजय हा देवाचा विजय आहे.

आत्म्याच्या प्रवासाला सुरुवात करा: तुमच्या आत्म्याचे संगोपन करा

तुमच्या आध्यात्मिक प्रवासाला उन्नत करण्यासाठी आणि जीवनात खोल अर्थ शोधण्यासाठी पद्धती शोधा.

या प्रवासासाठी शीख धर्माची तीन मूलभूत तत्त्वे:

नाम जप: दैवी स्मरण

किरात करणी: प्रामाणिकपणे काम करा

वंद छकना: इतरांसोबत वाटून घेणे

आपल्याला आध्यात्मिक मुक्ती (मुक्ती) आणि न्याय्य समाजाकडे मार्गदर्शन करा. गुरु ग्रंथ साहिबमध्ये अंतर्भूत असलेली ही तत्त्वे शीख जीवनाचा पाया आहेत.

चौथे गुरु राम दास जी यांचे दैनंदिन व्यवहारासाठी ज्ञान: गुरु ग्रंथ साहिबमध्ये (पृष्ठे ३०५-३०६), ते शिखांच्या दैनंदिन आध्यात्मिक प्रवासाबद्दल सखोल अंतर्दृष्टी देतात:

दिवसाचे पहिले कार्य: गुरूचा खरा शिष्य दररोज प्रेमाने दैवी स्मरण करून सुरुवात करतो.

शरीर आणि मन शुद्ध करा: लवकर उठा, स्नान करा आणि देवाच्या स्मरणात स्वतःला मग्न करा, तुमचा आत्मा दैवी अमृताने न्हाऊन निघाला आहे असे वाटून घ्या.

स्मरणातून मुक्तता: गुरुंच्या शिकवणींचे पालन केल्याने आणि भक्तीने ईश्वराचे नाव स्मरण केल्याने सांसारिक आसक्तीमुळे होणारे दुःख आणि अंतर्गत अशांतता दूर होते.

गाणे आणि चिंतन: तुमच्या दैनंदिन कामांमध्ये सतत ईश्वरी स्तुती करा आणि ईश्वरी नावाचे चिंतन करा.

शांतीचे किरण बना: प्रत्येक श्वासाने ईश्वरी नावाचे प्रेमाने स्मरण करणारा गुरुचा अनुयायी एक शांत आणि प्रेरणादायी आत्मा बनतो.

दैवी ज्ञान प्राप्त करा: गुरु ज्यांनी त्यांची कृपा मिळवली आहे त्यांना हे गहन ज्ञान देतात.

इतरांना प्रेरणा द्या: गुरु नानक अशा शिष्याला नमन करतात जो केवळ ईश्वरी नावाचे स्मरण करत नाही तर इतरांनाही तेच करण्यास प्रेरित करतो.

दुर्मिळ आणि मौल्यवान आत्मे: खरोखर समर्पित व्यक्ती दुर्मिळ असतात, तरीही त्यांचे ईश्वरी स्मरण असंख्य इतरांना आध्यात्मिकदृष्ट्या लाभदायक ठरते.

नकारात्मकता टाळा: गुरुंच्या शिकवणींकडे दुर्लक्ष करणाऱ्या आणि आध्यात्मिक अज्ञानाच्या चक्रात अडकलेल्यांपासून स्वतःला दूर ठेवा. जे तुमच्या उपस्थितीत गोड बोलतात परंतु तुमच्या पाठीमागे नकारात्मकता पसरवतात त्यांच्यापासून सावध रहा.

प्रवासासाठी तत्त्वज्ञान

शीख धर्माचे तत्त्वज्ञान तर्क, सर्वसमावेशकता आणि अध्यात्मिक आणि भौतिक जगाकडे "ढोंगीपणापासून मुक्त" दृष्टिकोनाने वैशिष्ट्यीकृत आहे. त्याचे धर्मशास्त्र साधेपणाने चिन्हांकित केले आहे. शीख नीतिमत्तेमध्ये व्यक्तीचे स्वतःचे कर्तव्य आणि समाज (संगत) यांच्यात कोणताही संघर्ष नाही.

शीख धर्म हा गुरु नानक यांनी सुमारे 500 वर्षांपूर्वी स्थापन केलेला सर्वात तरुण जागतिक धर्म आहे. हा एक सर्वोच्च अस्तित्व आणि विश्वाचा निर्माता (वाहेगुरु) यांच्या वरील विश्वासावर जोर देतो. हा शाश्वत आनंदाचा साधा सरळ मार्ग देतो आणि प्रेम आणि वैश्विक बंधुत्वाचा संदेश पसरवतो. शीख धर्म हा एकेश्वरवादी विश्वास आहे आणि परमेश्वराला एकमेव अस्तित्व मानतो जो वेळ किंवा स्थानाच्या मर्यादांच्या अधीन नाही.

शीख धर्माचा असा विश्वास आहे की एकच परमेश्वर आहे, जो निर्माता, पालनकर्ता, संहारक आहे आणि तो मानवी रूप घेत नाही. शिख धर्मात अवताराच्या सिद्धांताला स्थान नाही. देवी-देवता आणि इतर देवतांना ते कोणतेही मूल्य देत नाही.

शीख धर्मात नीतिमत्ता आणि धर्म एकत्र मानतात. आध्यात्मिक विकासाकडे पाऊल टाकण्यासाठी दैनंदिन जीवनात नैतिक गुण आणि सद्‌गुणांचे पालन केले पाहिजे. प्रामाणिकपणा, करुणा, औदार्य, संयम आणि नम्रता यासारखे गुण केवळ प्रयत्न आणि चिकाटीनेच निर्माण होऊ शकतात. आपल्या महान गुरूंचे जीवन या दिशेने प्रेरणादायी आहे.

शीख धर्म शिकवतो की मानवी जीवनाचे ध्येय हे जन्म-मृत्यूचे चक्र तोडून ईश्वरात विलीन होणे आहे. हे गुरूंच्या शिकवणुकीचे पालन करून, पवित्र नामाचे (नाम) ध्यान करून आणि सेवा आणि दानधर्माचे कार्य करून साध्य करता येते.

नाम मार्ग दररोज परमेश्वराच्या स्मरणाच्या भक्तीवर भर देतो. मोक्षप्राप्तीसाठी काम (इच्छा), क्रोध (क्रोध), लोभ (लोभ), मोह (संसारिक आसक्ती) आणि अहंकार (अभिमान) या पाच भावनांवर नियंत्रण ठेवावे लागते. युनियन शीख धर्मात उपवास आणि तीर्थयात्रा, शगुन आणि तपस्या यांसारख्या विधी आणि नित्य पद्धती नाकारल्या जातात. मानवी जीवनाचे ध्येय भगवंतात विलीन होणे आहे आणि हे गुरु ग्रंथसाहिबच्या शिकवणीचे पालन केल्याने साध्य होते. शीख धर्म भक्तिमार्ग किंवा भक्ती मार्गावर जोर देते. तथापि, हे ज्ञान मार्ग (ज्ञानाचा मार्ग) आणि करम मार्ग (कृतीचा मार्ग) यांचे महत्त्व ओळखते. अध्यात्मिक ध्येयापर्यंत पोहोचण्यासाठी परमेश्वराची कृपा मिळवण्याच्या गरजेवर हे सर्वात जास्त जोर देते.

शीख धर्म हा आधुनिक, तार्किक आणि व्यावहारिक धर्म आहे. त्याचा असा विश्वास आहे की सामान्य कौटुंबिक जीवन (गृहस्थ) मोक्षात अडथळा नाही. मोक्षप्राप्तीसाठी ब्रह्मचर्य किंवा संसाराचा त्याग आवश्यक नाही. सांसारिक त्रास आणि मोहांमध्ये अलिप्त राहून जगणे शक्य आहे. एका भक्ताने संसारात राहूनही तणाव आणि प्रलोभनांपासून आपले डोके दूर ठेवले पाहिजे. तो

एक विद्वान सैनिक आणि परमेश्वरासाठी संत असावा.

शीख धर्म हा एक वैश्विक आणि "धर्मनिरपेक्ष धर्म" आहे आणि अशाप्रकारे जात, पंथ, वंश किंवा लिंग यावर आधारित सर्व भेद नाकारतो. परमेश्वराच्या दृष्टीने सर्व माणसे समान आहेत असा विश्वास आहे. गुरूंनी स्त्रियांच्या समानतेवर भर दिला आणि स्त्री भ्रूणहत्या आणि सती (विधवा जाळणे) प्रथा नाकारली. त्यांनी विधवा पुनर्विवाहाचा सक्रियपणे प्रचार केला आणि पर्दा पद्धतीला (स्त्रियांनी बुरखा घालणे) नाकारले. मन एकाग्र ठेवण्यासाठी पवित्र नामाचे (नाम) चिंतन केले पाहिजे आणि सेवा आणि परोपकाराची कृत्ये केली पाहिजेत. भीक मागून किंवा अप्रामाणिक मार्गाने नव्हे तर प्रामाणिक काम (किरत करणे) करून उदरनिर्वाह करणे हे सन्माननीय मानले जाते. वंद छकना, इतरांसोबत सामायिक करणे ही देखील एक सामाजिक जबाबदारी आहे. व्यक्तीने दासवंध (त्याच्या कमाईच्या 10%) माध्यमातून गरजूंना मदत करणे अपेक्षित आहे. सेवा, सामुदायिक सेवा हा देखील शीख धर्माचा अविभाज्य भाग आहे. प्रत्येक गुरुद्वारामध्ये मिळणारे मोफत सामुदायिक भोजन (लंगर) हे या सामुदायिक सेवेची एक अभिव्यक्ती आहे.

शीख धर्म आशावाद आणि आशावादाचा पुरस्कार करतो. ते निराशावादाची विचारधारा मान्य करत नाही.

गुरुंचा विश्वास होता की या जीवनाचा एक उद्देश आणि एक ध्येय आहे. हे स्वतःला आणि परमेश्वराच्या साक्षात्काराची संधी देते. शिवाय माणूस स्वतःच्या कृतीसाठी जबाबदार असतो. तो त्याच्या कृतींच्या परिणामांपासून प्रतिकारशक्तीचा दावा करू शकत नाही. त्यामुळे तो जे काही करतो त्यामध्ये त्याने अत्यंत सतर्क असले पाहिजे.

शीख धर्मग्रंथ, गुरु ग्रंथ साहिब, शाश्वत गुरू आहे. हा एकमेव धर्म आहे ज्याने पवित्र ग्रंथाला धर्मगुरूचा दर्जा दिला आहे. शीख धर्मात जिवंत मानवी गुरूला (देहधारी) स्थान नाही.

शीख धर्मातील महिलांची भूमिका

शीख धर्माचे सिद्धांत सांगतात की स्त्रियांना पुरुषांसारखेच आत्मा आहेत आणि त्यांचे अध्यात्म विकसित करण्याचे समान अधिकार आहेत. ते धार्मिक मंडळांचे नेतृत्व करू शकतात, अखंड पाठात भाग घेऊ शकतात (पवित्र शास्त्राचे निरंतर पठण), कीर्तन करू शकतात (समाजगीतेचे गायन), ग्रंथी ((पुजारी)) म्हणून काम करू शकतात. ते सर्व धार्मिक, सांस्कृतिक, सामाजिक आणि धर्मनिरपेक्ष कार्यात सहभागी होऊ शकतात. शीख धर्म हा जगातील पहिला प्रमुख धर्म होता ज्याने स्त्री-पुरुष समानता दिली. गुरु नानक यांनी लिंग-आधारित समानतेचा उपदेश केला आणि त्यांच्यानंतर आलेल्या गुरूंनी महिलांना शीख उपासना आणि सरावाच्या सर्व क्रियाकलापांमध्ये पूर्ण सहभाग घेण्यास प्रोत्साहित केले.

गुरु ग्रंथ साहिब सांगतात,

"स्त्रिया आणि पुरुष, सर्व परमेश्वराने निर्माण केले आहेत. हा सर्व परमेश्वराचा खेळ आहे. नानक म्हणतात, तुझी सर्व निर्मित सृष्टी चांगली आणि पवित्र आहे." -SGGS p.304

शीख इतिहासाने स्त्रियांची सेवा, भक्ती, त्याग आणि शौर्य पुरुषांच्या बरोबरीची भूमिका नोंदवली आहे. शीख परंपरेत स्त्रियांच्या नैतिक प्रतिष्ठा, सेवा आणि आत्मत्यागाची अनेक उदाहरणे लिहिली आहेत.

शीख धर्मानुसार स्त्री आणि पुरुष एकाच नाण्याच्या दोन बाजू आहेत. परस्परसंबंध आणि परस्परावलंबनाच्या व्यवस्थेत जिथे पुरुष स्त्रीपासून जन्म घेतो आणि स्त्रीचा जन्म पुरुषाच्या बीजातून होतो. शीख धर्मानुसार एक पुरुष स्त्रीशिवाय त्याच्या जीवनात त्याला सुरक्षित आणि परिपूर्ण वाटू शकत नाही आणि पुरुषाचे यश त्याच्यासोबत तिचे जीवन सामायिक करणाऱ्या स्त्रीच्या प्रेम आणि समर्थनाशी संबंधित आहे आणि त्याउलट. गुरु नानक म्हणातात:

"[ती] एक स्त्री आहे जी वंश चालू ठेवते" आणि आपण "स्त्रीला शापित आणि निंदित समजू नये, [जेव्हा] स्त्रीपासून पुढारी आणि राजे जन्माला येतात." SGGS पृष्ठ 473.

उद्धार:
एक महत्त्वाचा मुद्दा मांडायचा आहे की एखादा धर्म स्त्रीला मोक्ष, परमेश्वराचा साक्षात्कार किंवा सर्वोच्च आध्यात्मिक क्षेत्र प्राप्त करण्यास सक्षम मानतो. गुरु ग्रंथ साहिब सांगतात,

"सर्व प्राण्यांमध्ये परमेश्वर सर्वव्यापी आहे, परमेश्वर सर्व प्रकारात स्त्री-पुरुष व्याप्त आहे" (गुरु ग्रंथ साहिब, पृ. 605).

गुरु ग्रंथसाहिबमधील वरील विधानावरून, ईश्वराचा प्रकाश दोन्ही लिंगांमध्ये सारखाच राहतो. म्हणून स्त्री आणि पुरुष दोघेही गुरूंच्या शिकवणीचे पालन करून समान मोक्ष मिळवू शकतात.

अनेक धर्मांमध्ये, स्त्रीला पुरुषाच्या अध्यात्मात अडथळा मानले जाते, परंतु शीख धर्मात नाही. गुरू हे नाकारतात. 'करंट थॉट्स ऑन शीख धर्म' मध्ये, ॲलिस बसरके म्हणतात,

"पहिल्या गुरूंनी स्त्रीला पुरुषाच्या बरोबरीने ठेवले... स्त्री ही पुरुषासाठी अडथळा नव्हती, तर परमेश्वराची सेवा आणि मोक्ष मिळविण्यात भागीदार होती".

लग्न:
गुरु नानक यांनी गृहस्थाची शिफारस केली - गृहस्थाचे जीवन, ब्रह्मचर्य आणि त्याग करण्याऐवजी, पती आणि पत्नी समान भागीदार होते आणि दोघांनाही निष्ठा ठेवण्याची आज्ञा दिली होती. पवित्र श्लोकांमध्ये, घरगुती आनंदाला एक प्रेमळ आदर्श म्हणून सादर केले आहे आणि लग्नाला दैवी प्रेमाच्या अभिव्यक्तीसाठी एक चालू रूपक प्रदान केले आहे. भाई गुरदास, प्रारंभिक शीख धर्माचे कवी आणि शीख सिद्धांताचे अधिकृत दुभाषी, स्त्रियांना उच्च श्रद्धांजली अर्पण करतात. ते म्हणतात:

"एक स्त्री, तिच्या पालकांच्या घरात प्रिय असते, तिच्या वडिलांनी आणि आईने तिच्यावर खूप प्रेम करतात. तिच्या सासरच्या घरात, ती कुटुंबाचा आधारस्तंभ असते, ती त्यांच्या उत्तम भाग्यासाठी जबाबदार असते... आध्यात्मिक ज्ञान आणि मोक्षाची भागीदार आणि महान गुणांनी संपन्न, एक स्त्री, पुरुषाचा अर्धा भाग, त्याला मुक्तीच्या दारापर्यंत घेऊन जाते." (वारन, वि. 16)

समान स्थिती:
स्त्री-पुरुष समान दर्जा सुनिश्चित करण्यासाठी, गुरूंनी दीक्षा, सूचना किंवा संगत (पवित्र सहवास) आणि पंगत (एकत्र भोजन) क्रियाकलापांमध्ये सहभागी होण्याच्या बाबतीत लिंगांमध्ये भेद केला नाही. सरूप दास भल्ला, महिमा प्रकाश यांच्या म्हणण्यानुसार, गुरु अमर दास यांनी स्त्रियांना बुरख्याचा वापर करण्यास विरोध केला. त्यांनी शिष्यांमधील काही समुदायांवर देखरेख करण्यासाठी स्त्रियांना नियुक्त केले आणि सती प्रथेविरुद्ध प्रचार केला. शीख इतिहासात माता गुजरी माई भागो, माता सुंदरी, राणी साहिब कौर, राणी सदा कौर आणि महाराणी जिंद कौर यांसारख्या अनेक महिलांची नावे नोंदवली गेली आहेत, ज्यांनी त्यांच्या काळातील घटनांमध्ये महत्त्वपूर्ण भूमिका बजावल्या.

शिक्षण:
शीख धर्मात शिक्षणाला खूप महत्त्व आहे. ती कोणाच्याही यशाची गुरुकिल्ली आहे. ही वैयक्तिक विकासाची प्रक्रिया आहे आणि त्यामुळेच तिसऱ्या गुरूंनी अनेक शाळांची स्थापना केली. गुरु ग्रंथ साहिब सांगतात,

"सर्व दैवी ज्ञान आणि चिंतन गुरूंद्वारे प्राप्त होते" (गुरु ग्रंथ साहिब, पृष्ठ 831).

सर्वांसाठी शिक्षण आवश्यक आहे आणि प्रत्येकाने ते सर्वोत्कृष्ट होण्यासाठी कार्य केले पाहिजे. तिसऱ्या गुरूंनी पाठवलेल्या शीख मिशनऱ्यांमध्ये बावन्न महिला होत्या. 'शीख महिलांची भूमिका आणि स्थिती' मध्ये, डॉ मोहिंदर कौर गिल लिहितात,

"गुरु अमरदासांना खात्री होती की कोणतीही शिकवण जोपर्यंत महिला लोक स्वीकारत नाहीत आणि तोपर्यंत रुजत नाहीत."

कपड्यांवर निर्बंध:
स्त्रियांनी बुरखा घालू नये या व्यतिरिक्त, शीख धर्म ड्रेस कोडबद्दल एक साधे परंतु अत्यंत महत्त्वाचे विधान करते. हे लिंग पर्वा न करता सर्व शीखांना लागू होते. गुरु ग्रंथ साहिब सांगतात,

"ज्या कपड्यांमध्ये शरीर अस्वस्थ आहे आणि मन वाईट विचारांनी भरलेले आहे ते कपडे घालणे टाळा." SGGS, पृष्ठ 16

अशाप्रकारे, शीखांना हे समजेल की कोणत्या प्रकारचे कपडे वाईट विचारांनी भरतात आणि ते टाळले पाहिजेत. शीख महिलांनी किरपाण (तलवार) आणि इतरांनी स्वतःचा बचाव करणे अपेक्षित आहे, हे स्त्रियांसाठी अद्वितीय आहे कारण इतिहासात ही पहिलीच वेळ आहे जेव्हा महिलांनी स्वतःचा बचाव करणे अपेक्षित होते आणि त्यांनी शारीरिक संरक्षणासाठी पुरुषांवर अवलंबून राहणे अपेक्षित नाही.

SGGS उद्धरण:
"पृथ्वी आणि आकाशात, मला दुसरे कोणी दिसत नाही. सर्व स्त्रिया आणि पुरुषांमध्ये, त्याचा प्रकाश चमकत आहे." SGGS पृष्ठ 223.

स्त्रीपासून पुरुषाचा जन्म होतो; स्त्रीमध्ये, पुरुषाची गर्भधारणा होते; स्त्रीशी त्याने साखरपुडा आणि लग्न केले आहे. स्त्री त्याची मैत्रीण बनते; स्त्रीच्या माध्यमातून भावी पिढ्या घडतात. त्याची स्त्री मरण पावल्यावर तो दुसरी स्त्री शोधतो; तो स्त्रीशी बांधील आहे. मग तिला वाईट का म्हणायचे? तिच्यापासून राजे जन्माला येतात. स्त्रीपासून स्त्रीचा जन्म होतो; स्त्रीशिवाय, कोणीही नसेल. गुरु नानक, SGGS पृष्ठ 473

हुंड्याच्या संदर्भात: "हे माझ्या प्रभु, माझे लग्न आणि हुंडा म्हणून मला तुझे नाव दे." श्री गुरु राम दास जी, पृष्ठ 78, ओळ 18 SGGS

पर्दाच्या प्रथेबद्दल: "राहा, राहा, अरे सून - बुरख्याने तोंड झाकून ठेवू नकोस. शेवटी, हे तुम्हाला अर्धा शेल देखील आणणार नाही. तुझ्या आधी तोंडावर पडदा घालत असे ; तिच्या पावलावर पाऊल ठेवू नकोस.आपल्या चेहऱ्यावर पडदा टाकण्यात एकच योग्यता आहे की, काही दिवस लोक म्हणतील, "काय उमदा नवरी आली आहे." तुमचा पडदा तेव्हाच खरा होईल जेव्हा तुम्ही टाळाल, नाचता आणि परमेश्वराची स्तुती केली. -P. 484, SGGS

स्त्रिया आणि खरंच सर्व आत्म्यांना आध्यात्मिक जीवन जगण्यासाठी जोरदार प्रोत्साहन देण्यात आले: "माझ्या प्रिय भगिनींनो आणि आध्यात्मिक सोबतींनो, या; मला तुमच्या मिठीत घट्ट मिठी मारा. चला एकत्र येऊ आणि आपल्या सर्वशक्तिमान पती परमेश्वराच्या कथा सांगा." - गुरु नानक , पृष्ठ 17, SGGS.

“मित्रा, इतर सर्व परिधान सुखाचा नाश करतात, अंगाला घालणे हे यातना आहे, आणि चुकीच्या विचारांनी मन भरते” - SGGS पृष्ठ 16

पगडीचे महत्त्व

पगडी हा शिखांचा अविभाज्य भाग आहे. सुमारे 1500 इसवी आणि शीख धर्माचे संस्थापक गुरु नानक यांच्या काळापासून शीख पगडी घालत आहेत.

पगडी किंवा "पगरी" हे सहसा "पग" किंवा "दस्तर" या रूपात लहान केले जाते. हे एकाच वस्त्रासाठी विविध बोलीभाषेतील भिन्न शब्द आहेत. हे सर्व शब्द स्त्रिया आणि पुरुष दोघांनी डोके झाकण्यासाठी परिधान केलेल्या कपड्यांचा संदर्भ देतात. हा एक लांब स्कार्फसारखा कापडाचा तुकडा असतो जो डोक्याभोवती गुंडाळलेला असतो किंवा कधी-कधी आतील "टोपी" किंवा “पटका” असतो. भारतात पारंपारिकपणे, पगडी फक्त समाजात उच्च दर्जाचे पुरुष परिधान करायचे; खालच्या दर्जाच्या किंवा खालच्या जातीतील पुरुषांना पगडी घालण्याची परवानगी नव्हती.

गुरू गोविंद सिंग यांनी न कापलेले केस ठेवणे अनिवार्य केले होते, जे पाच के किंवा विश्वासाच्या पाच लेखांपैकी एक होते, ते 1469 मध्ये त्याच्या स्थापनेपासून शीख धर्माशी दीर्घकाळ संबंधित आहे.शीख धर्म हा जगातील एकमेव धर्म आहे. सर्व प्रौढ पुरुषांसाठी पगडी घालणे अनिवार्य आहे. पाश्चात्य देशांमध्ये पगडी घालणारे बहुसंख्य लोक शीख आहेत. शीख पगडीला दस्तार असेही म्हणतात. 'दस्तार' हा फारसी शब्द आहे. याचा अर्थ हँड ऑफ गॉड' म्हणजे त्याचे आशीर्वाद असा आहे.

शीख त्यांच्या अनेक आणि विशिष्ट पगड्यांसाठी प्रसिद्ध आहेत. पारंपारिकपणे, आदराचे प्रतिनिधित्व करते आणि ती फार पूर्वीपासून फक्त खानदानी व्यक्तीसाठी राखीव असलेली वस्तू होती. भारतावर मुघलांच्या वर्चस्वाच्या काळात फक्त मुस्लिमांनाच पगडी घालण्याची परवानगी होती. सर्व गैर-मुस्लिमांना पगडी घालण्यास सक्त मनाई होती.

गुरू गोविंद सिंग यांनी मुघलांनी केलेल्या या उल्लंघनाचा निषेध म्हणून त्यांच्या सर्व शीखांना पगडी घालण्यास सांगितले. त्याने आपल्या खालसा अनुयायांसाठी जी उच्च नैतिक मानके ठरवली होती, त्या ओळखण्यासाठी हे परिधान केले जाणार होते. त्याचा खालसा वेगळा असावा आणि "उर्वरित जगापासून वेगळे राहण्याचा" निश्चय असावा अशी त्यांची इच्छा होती. त्यांनी शीख गुरूंनी सांगितलेल्या अनोख्या मार्गाचा अवलंब करावा अशी त्यांची इच्छा होती. अशाप्रकारे, पगडी घातलेला शीख नेहमी गर्दीतून वेगळा उभा दिसतो, गुरूच्या इच्छेप्रमाणे; कारण त्याला त्याचे 'संत-सैनिक' फक्त सहज ओळखता येण्यासारखे नसून ते सहज सापडावेत अशी त्यांची इच्छा होती.

जेव्हा शीख पुरुष किंवा स्त्री पगडी घालतात तेव्हा पगडी फक्त कापडाची एक पट्टी राहात नाही; कारण ते शीखांच्या मस्तकाशी एकरूप होऊन जाते. पगडी, तसेच शीखांनी परिधान केलेल्या विश्वासाच्या इतर चार लेखांना खूप मोठे आध्यात्मिक आणि ऐहिक महत्त्व आहे. पगडी घालण्याशी संबंधित प्रतीक अनेक आहेत - सार्वभौमत्व, समर्पण, स्वाभिमान, धैर्य आणि धार्मिकता, परंतु!, शिखांनी पगडी घालण्याचे मुख्य कारण म्हणजे - त्यांचे प्रेम, आज्ञाधारकता आणि संस्थापकांबद्दल आदर. खालसा गुरु गोविंद सिंग.

वरील मुख्य उताऱ्यातील शब्दांना दुसऱ्या शब्दांशी बदलण्याची आवश्यकता आहे. 'याचे कारण' असू शकते.

"पगडी ही आपल्या गुरूंनी आपल्याला दिलेली देणगी आहे. आपल्या स्वतःच्या उच्च चेतनेशी बांधिलकीच्या सिंहासनावर बसलेल्या सिंह आणि कौरांच्या रूपात आपण स्वतःला मुकूट देतो. स्त्रिया आणि पुरुषांसाठी समान रूपाने, ही प्रक्षिप्त ओळख राजेपणा, कृपा आणि विशिष्टता दर्शवते.. हे इतरांसाठी एक संकेत आहे की आपण अनंताच्या प्रतिमेत राहतो आणि सर्वांच्या सेवेसाठी समर्पित आहोत. पगडी पूर्ण वचनबद्धतेशिवाय इतर कशाचे प्रतिनिधित्व करत नाही. जेव्हा तुम्ही तुमची पगडी बांधून उभे राहणे निवडता तेव्हा तुम्ही निर्भयपणे एकटे म्हणून उभे राहता. सहा अब्ज लोकांमधून उभी असलेली व्यक्ती. ही सर्वात उत्कृष्ट कृती आहे."

विनम्रता हे तुमच्या प्रवासाचे मुख्य सार आहे

विनम्रता हा शीख धर्माचा एक महत्त्वाचा पैलू आहे. यानुसार शीखांनी देवापुढे नम्रतेने नतमस्तक झाले पाहिजे. पंजाबी भाषेतील विनम्रता किंवा नम्रता हे शब्द जवळून संबंधित आहेत. निम्रता हा एक गुण आहे जो गुरबानीमध्ये जोमाने प्रचारित केला जातो. या पंजाबी शब्दाचे भाषांतर "विनम्रता", "उदारता" किंवा "नम्रता" असे आहे. कोणीतरी ज्याचे मन या विचाराने विचलित होत नाही की तो किंवा ती एखाद्यापेक्षा अधिक चांगली किंवा महत्त्वाची आहे.

समस्या क्षेत्र - वरील योग्य वाक्य नाही. वरील वाक्य पूर्ण नाही.

सर्व मानवांचे पालनपोषण करण्याचा हा एक महत्त्वाचा सद्‌गुण आहे आणि तो शीखांच्या मानसिकतेचा एक आवश्यक भाग आहे आणि हा सद्‌गुण सदैव शीखांसोबत असायला हवा. शीख शस्त्रागारातील इतर चार गुण आहेत: सत्य (सत्), संतोष (समाधान), करुणा (दयाळूपणा) आणि प्रेम (प्रीती).

हे पाच गुण शीखांसाठी आवश्यक आहेत आणि हे गुण विकसित करण्यासाठी आणि त्यांना त्यांच्या व्यक्तिमत्त्वाचा एक भाग बनवण्यासाठी ध्यान करणे आणि गुरवानीचे पठण करणे हे त्यांचे कर्तव्य आहे.

गुरवानी आपल्याला काय सांगते:

"विनम्रतेचे फळ म्हणजे अंतर्ज्ञानी शांती आणि आनंद आहे. विनम्रतेने ते उत्कृष्टतेचा खजिना असलेल्या देवाचे चिंतन करत राहतात. देवाशी अभिज्ञ असलेला व्यक्ती हा विनम्रतेने भारलेला असतो. त्याचे हृदय दया आणि विनम्रतेने स्थिर असते. शीख धर्म विनम्रतेला देवासमोर भिक्षापात्र या रूपात सादर करतो.

गुरु नानक, शीख धर्माचे पहिले गुरु:

"आपल्या अंतःकरणात प्रेम आणि नम्रतेने ऐकणे आणि त्यावर विश्वास ठेवून, पवित्र मंदिरात, नामाने स्वतःला शुद्ध करा." - SGGS पृष्ठ 4.

"समाधानाला तुमचे कानातले बनवा, विनम्रतेला तुमचे भिक्षापात्र बनवा आणि ध्यानाला तुमच्या शरीराला लावलेली राख करा." - SGGS पृष्ठ 6.

"विनम्रतेच्या क्षेत्रात, शब्द हे सौंदर्य आहे. तेथे अतुलनीय सौंदर्याची रूपे तयार केली जातात." SGGS पृष्ठ 8.

"विनम्रता, उदारता आणि अंतर्ज्ञानी समज हे माझे सासू आणि सासरे आहेत" - SGGS पृष्ठ 152.

अध्यात्माकडे प्रवास

गुरु ग्रंथ साहिब हा एक चिरंतन जिवंत गुरू आहे, जो शीख गुरु, हिंदू आणि मुस्लिम संतांची काव्य रचना आहे. हे संकलन त्यांच्याद्वारे सर्व मानवजातीला देवाने दिलेली देणगी आहे. गुरु ग्रंथ साहिबमधील दृष्टी कोणत्याही प्रकारच्या अत्याचाराशिवाय दैवी न्यायावर आधारित समाजाची आहे. हा ग्रंथ हिंदू धर्म आणि इस्लामच्या धर्मग्रंथांना मान्यता देतो आणि त्यांचा आदर करतो, परंतु याचा अर्थ यापैकी कोणत्याही धर्माशी नैतिक सलोखा असणे असा होत नाही. गुरु ग्रंथ साहिबमध्ये स्त्रियांना पुरुषांच्या बरोबरीच्या भूमिकेसह अत्यंत आदर दिला जातो. स्त्रियांचा आत्मा पुरुषांसारखाच असतो आणि त्यामुळे त्यांना मुक्ती मिळण्याच्या समान संधीसह त्यांची अध्यात्म जोपासण्याचा समान अधिकार असतो. महिला सर्व प्रमुख धार्मिक, सांस्कृतिक, सामाजिक आणि धर्मनिरपेक्ष क्रियाकलापांमध्ये अग्रगण्य धार्मिक मंडळांसह सहभागी होऊ शकतात.

शीख धर्म समानता, सामाजिक न्याय, मानवतेची सेवा आणि इतर धर्मांसाठी सहिष्णुतेचा पुरस्कार करतो. दैनंदिन जीवनात करुणा, प्रामाणिकपणा, नम्रता आणि औदार्य या आदर्शांचा सराव करताना नेहमीच आध्यात्मिक भक्ती आणि ईश्वराचा आदर करणे हा शीख धर्माचा महत्त्वाचा संदेश आहे. शीख धर्माचे तीन मुख्य सिद्धांत म्हणजे देवाचे ध्यान करणे आणि त्याचे स्मरण करणे, प्रामाणिक जीवन जगण्यासाठी कार्य करणे आणि इतरांसह सामायिक करणे.

आत्म्यासाठी या अध्यात्मिक प्रवासात जाण्याचा प्रयत्न केल्याबद्दल अभिनंदन. अनुवाद कधीही मूळ ग्रंथाच्या जवळ असू शकत नाही, विशेषत: जेव्हा संपूर्ण गुरु ग्रंथ साहिब काव्यात असेल आणि रूपकांचा वापर हे कार्य अत्यंत कठीण करते. दैवी संदेशामध्ये, हिंदू आणि मुस्लिम पौराणिक कथांमध्ये प्रल्हाद, हिरण्याक्ष, लक्ष्मी, ब्रह्मा इत्यादींचा वापर केला जातो. कृपया यांना शब्दशः वाचू नका परंतु त्यांचा अंतर्निहित संदेश समजून घ्या. देव एक आहे आणि त्याच्याशी एकरूप होणे हे मानवी जीवनाचे ध्येय आहे यावर लक्ष केंद्रित केले आहे.

तुमच्यापर्यंत तुमच्या भाषेत दैवी संदेश पोहोचवण्यासाठी हे काम अनेक स्वयंसेवकांनी वर्षानुवर्षे केले आहे. तुम्हाला काही प्रश्न असल्यास, कृपया walnut@gmail.com वर मोकळ्या मनाने ईमेल करा आणि आम्हाला तुमच्या या प्रवासात सहभागी व्हायला आवडेल.